

TEN, KUR ŽALIOS NEMUNO LANKOS...

Dr. Leonas Milčius

Kai trumpos ir šaltos žiemos dienos ima visai pabosti, o naktų sapnai vis dažniau nusidažo spalvų varsomis, pats laikas imti anksčiau darytas foto nuotraukas ir akimis bei mintimis sugrįžti į vasarą. Visi įamžinti vaizdai bus malonūs, visus norėsis prisiminti, bet vis tiek patys šilčiausi jausmai bus skirti tėviškei. Ten ir medžiai žalesni, ir dangus gilesnis, ir akmenys, net ir tie ten – lyg kalbantys.

Savo tėviškę jaučiu nuo pat Zapyškio, to mažo miestelio, prigludusio prie paties Nemuno, už septyniolikos kilometrų žemiau Kauno. Jame ir didesnė gatvė tėra bene tik viena – Kauno-Šakių plentas. Tiesa, jo pabaigoje stačiu šlaitu nuvingiuodamas pakyla dar vienas kelias į Ežerėlį, prie kurio ir šliejasi pati mano gimtinė – Kluoniškių kaimas.

Paprasta, bet graži šių vietų istorija, rašytiniuose šaltiniuose minima net nuo XVI a. Didikų Sapiegų žemės, gavusios Sapiegiškių vardą, vėliau virto Zapyškiu. Prie jo, jau ant Nemuno kranto, daug toliau nuo pavasariinių potvynių, senųjų zapyškiečių kluonų statybos vietoje, susiformuoja visai naujas Kluoniškių kaimas. Ne tik kaimo kilmė, bet ir visas tolimesnis jo likimas, žmonių keliai, gyvenimai kasdieną pynėsi ir ėjo per tą patį Zapyškio miestelį, kuris šiais metais turi gražią progą pažymėti 175 metų miesto teisių gavimo jubiliejų.

Nuo 1919 m. iki 1950 m. Zapyškis buvo valsčiaus

centras, tad gerų ambicijų surengti gražią miestelio šventę zapyškiečiai neturėtų pamiršti ir šiandien.

Žmogui, automobiliu ar autobusu pirmą kartą įvažiuojančiam į Zapyškį, dešinėje pusėje plačiai išsidriakę alyvų krūmai su sena koplyčia gali būti mažai reikšmingi. Gal tik anksti pavasarį, gausiai pražydę, šalimais geltonuojančios lankos fone, sodrūs jų žiedai bus ta vizitine kortelė, kuri ilgam liks atmintyje. Tačiau tikroji alyvų atmintis – daug gilesnė. Čia, po jų šaknimis ilsisi ir mano seneliai – Baltrus ir Ona, iš mamos pusės, bei Jonas ir Agota – iš tėtės pusės. Tiesa vieni iš jų čia atgulė gal net apie 1906 m., kiti – šiek tiek vėliau. Niekada jų gyvų nemačiau, net ir nuotraukos neturiu, o ir kapų vietos vos ne per šimtmetį seniai susilygino, apaugo vientisu alyvų krūmu. O gal ir gerai, kad visi visų senoliai pagaliau tapo lygūs bei vienodai žemės priglausti ir gamtos pagerbti. Tik mūsų pačių, gyvų žmonių pagarbos jiems nedaug. Seniūnijai organizuojant ir kviečiant visus dabartinius ar toliau po Lietuvą ir pasaulį išsibarsčiusius zapyškiečius, būtų galima bent vienu bendru paminkliniu kryžiumi ar koplytstulpiu pagerbti čia besilinsčius protėvius. Tikiu, kad rėmėjų ir nors kuklių lėšų tikrai atsirastų. Kur nors, senuose bažnyčios ar valstybės archyvuose, tikriausia, yra šimtai pavardžių, šimtai nuostabių žmonių gyvenimų, kol kas skendinčių užmaršties dulkėse.

Vos toliau, jau kitoje plento pusėje, dar vienas

Senoji gotikinė Zapyškio bažnyčia, stovinti nuo 1578 metų.

miestelio istorijos ženklas – atstatytas paminklas "Atva duotos Lietuvos sukakčiai 1918 - 1928". Nežinau, kiek turėjau metų, gal nė dešimties dar nebuvo, kai vieną karštą vasaros dieną su mama buvome prisėdę po vešliais medžiais, ant keistų pamatų likusių pailsėti. Man nusistebėjus, koks mažas namas čia buvo, tada sužinojau, kad ne namo čia būta, o paminklo, kuris dabartinei valdžiai nepatiko, tad ir nugriovė. Mama tik tyliai pasakė, kad dabar apie tai kalbėti ir klausinėti nereikia. Tačiau tas vaizdas ilgam liko atmintyje. Jau gerokai vėliau, viename iš jaunystės laikų literatūrinių bandymų, apie tai rašiau:

*Tik trys kampai
iš akmenų sudėti,
Tik trys kampai
paliko Tau skirti.
Ant tuščio postamento
gali vien pasėdėti
Ir kartų apmaudą
nuryt širdy.*

Daug gražių darbų Sąjūdžio laikais buvo padaryta visoje Lietuvoje, daug sugriautų paminklų atstatyta. Daug pastatyta ir naujų. Gerai, kad senoji atmintis, įprasminusi

atkurtos valstybės esmę, buvo prikelta ir Zapyškyje.

Galima sakyti: "Et, tolimi, seni laikai..." Bet juk taip reikėtų iš jų pasimokyti, kaip dera vertinti savo valstybę, mūsų visų laisvę. Kokį paminklą atkurtos Nepriklausomybės dešimtmečiui dabar pastatysime? "Vaduokime Vilnių" – ragino anų dienų užrašas ant paminklo. Gal šiomis dienomis reikėtų užrašyti: "Mokėkime gražiai gyventi laisvi".

Kai užsieniečiams arba naujiems draugams renku knygą ar kokį albumą apie Lietuvą, visada žiūriu, kad ten būtų senosios, gotikinės Zapyškio bažnyčios nuotrauka. Lyg iš paties Nemuno iškilusi, deganti plytų raudoni, visais metų laikais ji panaši į nesibaigiantį saulėtę. Kiek kartų ir kokių metų laikų ją befotografuotum, kiekviena nuotrauka turės savo didingumą, šviesos ir grožio.

Čia, prie pat vandens, Nemuno pagrauztame stačiame smėlio šlaite, taip pat gali rasti plytų ar senų buitės daiktų liekanų. Sako, kad čia ir buvo senasis Zapyškis, jo pastatai, kai pagrindinė Nemuno dalis tekėjo daug toliau, anoje salos pusėje, iki kurios zapyškiečiai nesunkiai ir nubristi galėdavo. Istorijos šaltiniai liudija, kad ir pati senoji bažnyčia, Nemuno potvynių ledų ne kartą daužyta, ardyta ir vėl atstatyta stovi nuo pat 1578 metų. Atrodo, atsigultum į žaliuojančią lanką ir stebėtum, kaip ne debesys ar Nemunas pro šalį teka, bet pats laikas, ilgi šimtmečiai. Šiandien ir įsivaizduoti sunku, kaip atrodė šios vietos, kurios minimos net Lietuvos Metrikoje (penktojoje knygoje).

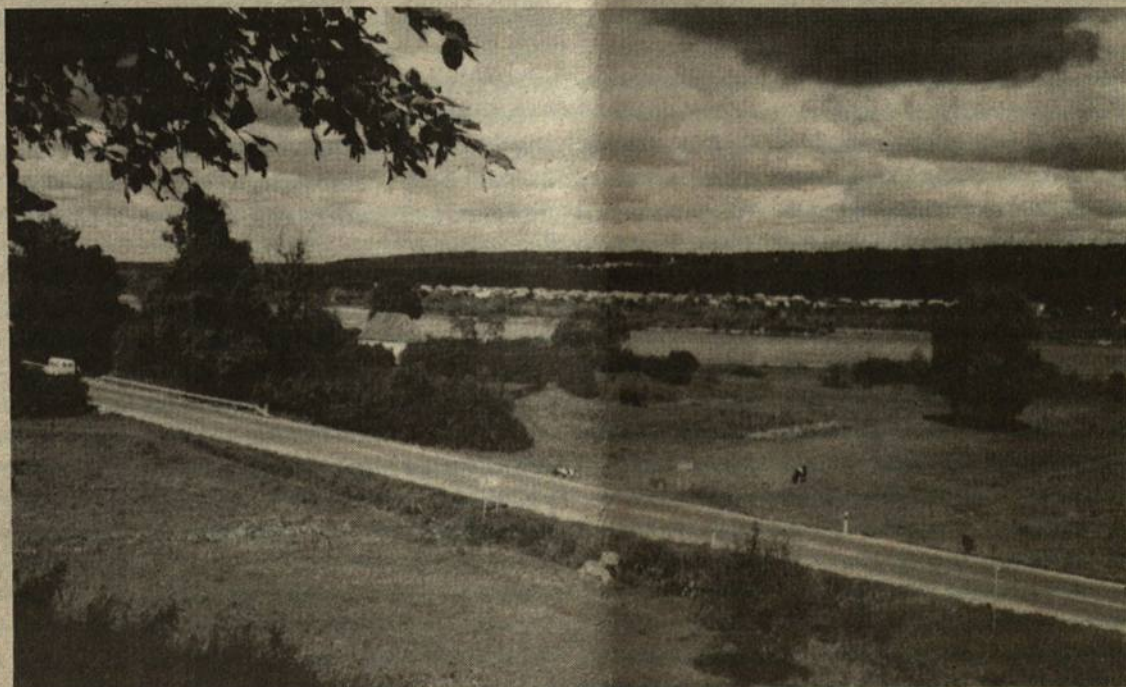
Lenkijos karalius ir Didysis Lietuvos kunigaikštis Aleksandras 1506 m. liepos 15 d. ponui Vasilijui Ošuški-

nui skirtoje privilegijoje, pažymi, kad nuo upės Ovos iki upės Žizros (dabartinės Dievogalos) esančios žemės yra priskirtos maršalkai ir kanceliui Jonui Sapiegai (rus. Ivana Sapežiča). Keitėsi didikai Sapiegos. Bažnyčios fundatoriumi tapo Povilas Sapiega. Keitėsi ir miestelio pavadinimas: Tarpupis, Panemunė, Sapiegiškiai ir pagaliau Zapyškis. Sunku pasakyti, kurie nutikimai ar žmonės per tuos šimtmečius buvo svarbiausi, bet, tikriausiai, nebuvo nė vieno Lietuvai svarbesnio įvykio, kuris vienai ar kitaip nebūtų užkliudęs ir Zapyškio. Visi žygiai, kelionės iš Vakarų į Kauną, į Lietuvos gilumą, pro čia Nemunu kilo aukštyn. O priešinga kryptimi keliavo Aukštaitijos ar Gudijos girių rąstai, laivais ir laiveliais plukdomos kitos prekės. Žmonės pro čia keliavo į Prūsus, į daug platesnį pasaulį.

Daug praėjo metų, bet atrodo, kad visa vaikystė taip ir liko užpildyta praplaukiančių laivų gaudimo, jų sukeltos bangų mūšos į krantą, lygaus ledo žiemos kelių ir audringų pavasariinių potvynių. Gal tik dabar Nemuno paviršių jau rečiau sudrumsčia praskriejantis laivas ar prapuškuoja sunkesnė barža. Nenoromis ilsisi Nemunas, kaip ir žmonės. Jaučiu, kaip tiek jiems, tiek ir jam norisi darbo.

Kiekviena vieta turi ne tik savo istoriją, bet ir dangaus bei laukų spalvą, savus upių ar ežerų vandens atspalvius, net ir kvapus. Lyg ir kitas Zapyškyje dabar tvyro kvapas nuo asfaltuoto plento ir naujos degalinės, bet atmintyje likęs senasis, vos ne kiekviename kieme rūkomų žiobių dūmų skonis. Tai jais po didžiojo ledonešio pakvipdavo ne tik visas Zapyškis,

(Nukelta į 4 p.)

Už panemunės plento, prisiglaudęs kitoje Nemuno pusėje, vešlių medžių žalumoje skendi Zapyškis. *Autoriaus nuotrauka*

Girdėta iš Vilniaus

• **SAVIVALDYBIŲ RINKIMAI.** Daugiausia vietų savivaldybių tarybose laimėjo Naujoji sąjunga (socialliberalai, vad. – Artūras Paulauskas) ir Valstiečių partija (vad. – R. Karbauskis), sudariusi koaliciją su Seimo nario K. Bobelio vadovaujama Krikščionių demokratų sąjunga. Trečioje vietoje netikėtai atsidūrė valdančioji Konservatorių partija, daugumoje rajonų sudariusi koaliciją su Politinių kalinių ir tremtinių sąjunga. Ketvirta pagal gautas vietas tapo R. Ozolo vadovaujama Centro sąjunga, o penkta – opozicijoje esanti LDDP. Liberalų sąjunga (vad. – R. Paksas) – šeštoje vietoje.

• **PREZIDENTO REIKALAVIMAS.** V. Adamkus reikalauja, kad pagaliau būtų panaikinta privalomo piliečių gyvenamosios vietos registravimo tvarka. "Valstybės vadovas neįsivaizduoja, kad dešimtaisiais nepriklausomybės metais valdančioji Konservatorių partija nepajėgtų sutelkti Seimo ir Vyriausybės pastangų ir atsisakyti Stalino laikų palikimo – registracijos antspaudo Lietuvos Respublikos piliečio pase", – teigiama Prezidento atstovės spaudai pareiškime.

• **I JAPONIJĄ – BE VIZŲ.** Nuo šių metų balandžio 1 d. įsigalioja piliečių bevizų kelionių į Japoniją tvarka. Lietuvos piliečiai, turintys galiojantį pasą, galės be vizų vykti į Japoniją ne ilgesniam kaip 90 dienų laikotarpiui. Bevizų kelionių tvarka nebus taikoma tiems piliečiams, kurie ketina vykti į Japoniją įsidarbinti. Lietuvos Vyriausybė dar 1994 metų pradžioje panaikino vizų režimą Japonijos piliečiams, tačiau į Japoniją vykstantiems Lietuvos piliečiams vizų reikėjo.

• **A. BUTKEVIČIUS GRĮŽO Į SEIMĄ.** Nuteisto 39 metų parlamentaro Audriaus Butkevičiaus svajonė išsipildė – i laisvę iš pareigūnų kalėjimo jis paleistas pirma laiko. Kovo 17 d. Vilniaus 3-asis apylinkės teismas patenkinio Vilniaus sustiprinto režimo pataisos darbų kolonijos teikimą atleisti jį nuo likusios bausmės. Buvęs kalinys sakė tvirtai tikintis, jog laimės bylą Europos žmogaus teisių teisme Strasbūre. (A. Butkevičius į Seimą buvo išrinktas apygardoje, kuriai priklauso ir išeivijoje gyvenantys Lietuvos piliečiai. Jis įveikė dabartinį premjerą Andrių Kubilių. – *Red. pastaba*)

• **VAIKŲ ATOSTOGOS LIETUVOJE.** Šiais metais užsienio lietuvių vaikai ir jaunimas, daugiausia iš Rytų kraštų, Lietuvoje atostogaus jau dvyliką kartą. Gražiausiose šalies vietose esančiose stovyklose jie ne tik ilsisi, bet ir stiprina lietuvių kalbos įgūdžius, susipažįsta su Lietuvos istorija, geografija, etnokultūra. Pernai Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas finansavo Giruliuose, Kačerginėje, Pagėgiuose stovyklavusių 200 užsienio lietuvių vaikų poilsį.

• **IŠEIVIJOS DAILĖ.** Lietuvos dailės muziejaus Radvilų rūmuose iškilingai atidaryta pasaulio lietuvių meno paroda "Sugrįžusi išeivijos dailė", skirta Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dešimtosios metinėms. Parodoje rodomi Lietuvai perduoti Čiurlionio dailės galerijos Čikagoje kaupiti darbai, kiti vertingiausi Tėvynei dovanoti lietuvių autorių kūriniai iš Amerikos, Europos, Australijos. Iš viso muziejaus Išeivijos dailės rinkinyje yra virš 6000 įvairiose pasaulio šalyse kūrusių lietuvių dailininkų darbų. Jie visi suregistruoti 400 puslapių kataloge "Išeivijos dailės rinkinys", kuris išleistas šios parodos atidarymo proga.

• **VAIKŲ NUSIKALSTAMUMAS.** Lietuvoje vaikai nusikalsta vis žiauriau. Nuo 1995 metų jų padarytų sunkių nusikaltimų skaičius padidėjo 60 proc. Grėsmę kelia vis didėjantis moksleivių nusikalstamumas. Anksčiau didesnę pusę nusikaltimų padarydavo nederbantys ir nesimokantys nepilnamečiai, o praėjusiais metais daugiausia nusikaltimų įvykdė moksleiviai. Per penkerius metus beveik trečdaliu padaugėjo nusikaltusių vaikų, dar neturinčių 10 metų. Policijos pareigūnų teigimu, pagrindinės nepilnamečių nusikalstamumo priežastys yra nepalanki šeimų socialinė padėtis, mokslo ir išsilavinimo prestižo nuosmukis, nedarbas, laisvalaikio problemos, narkomanija, girtavimas.

• **ŽŪTBŪTINĖ KOVA.** AB "Inkaras" darbininkai, norėdami atgauti uždirbtus pinigus, pasistatė prie gamyklos palapinę ir paskelbė bado akciją. Nors badautojai atsisakė, kad juos saugotų policija ir prižiūrėtų medikai, tačiau Kauno mero nurodymu ir policija, ir medikai nepaliko badautojų vienu. Savivaldybė raštu kreipėsi į Vyriausybę, nusiųsdama badautojų pareiškimą. Jame teigiama, kad Vyriausybė nesiima jokių priemonių "Inkaro" darbininkų atlyginimams atgauti, todėl jie pasiryžę badauti iki mirties.

• **SKOLA.** Per 1999 metus visa Lietuvos valstybės skola padidėjo 2,4 milijardo litų, arba 20 proc. – iki 12 milijardų. Valstybės 2000 metų biudžete numatytos skolos aptarnavimo išlaidos sudaro vieną milijardą litų. Iš šios sumos vien palūkanoms sumokėti bus skirta 800 mln. litų. (*Ėltos, BNS ir kitas žinias siunčia Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras*)

Tarptautinių įvykių apžvalga

Algirdas Pužauskas

Kovo 17 d. į Berlyną susirinkę Vokietijos parlamento (*Bundestag*) nariai paminėjo 10-metį nuo tuometinės Rytų Vokietijoje prarastų pirmųjų demokratinių rinkimų. Sesijoje dalyvavo ir buvęs Vokietijos kancleris *Helmut Kohl*. Kaip žinoma, jo vaidmuo paskutiniu metu tapo našta visai Krikščionių demokratų partijai, nes dar nepasibaigė teisingumo įstaigų tyrimas, kaip ir kodėl buvęs krikščionių demokratų vadovai įsivėlė į finansinį skandalą. Buvęs kancleris viešai atsisakė atskleisti slaptus partijai skirtų aukų davėjus. Pats kancleris jau nuo praėjusių metų lapkričio nedalyvavo parlamento sesijoje. Jis paskelbė, kad atsisako jam suteikto krikščionių demokratų partijos garbės pirmininko vardo. Nors daug kas ragino jį visai pasitraukti iš politikos ir atsisakyti parlamento nario vietos, buvęs kancleris pranešė, kad to nedarys, nes jam gali būti reikalinga *Bundestag*o nario turima parlamentinė neliečiamybė.

Tardytojai ir kiti finansinio skandalo tyrinėtojai paskelbė, kad Augsburgėje pradėta byla prieš Vokietijos ginklų pramonės bendrovę "*Thyssen*", kurios buvęs direktorius parūpinęs buvusio kanclerio *H. Kohl* vyriausy-

VOKIETIJOS PARLAMENTE

bei nemažą sumą pinigų už leidimą parduoti Saudo Arabijai didelį kiekį šarvuočių ir tankų.

Prieš šią parlamento sesiją vokiečių spauda tyrinėjo piliečių požiūrį į buvusio kanclerio pasirodymą parlamente. Net 73 % vokiečių sakė, kad jam nebereikėtų rodytis parlamente, juo labiau, kad šios sesijos darbotvarkė buvusi per daug susieta su kanclerio tuometine veikla.

Spalio 3 d. numatytas abiejų Vokietijų sujungimo minėjimas. Jau buvo suplanuota, kad Berlyno sienos sugriovimo jubiliejuje kalbas pasakys buvęs kancleris *H. Kohl*, buvęs Sovietų Sąjungos vadovas *Michail Gorbachiov* ir buvęs JAV prezidentas *George Bush*.

Vokietijos parlamento sesijoje buvęs kancleris užėmė ne lig šiol turėtą kėdę, bet visa eile toliau. Po keletos krikščionių demokratų pralaimėjimų pasikeitė nemažai partijos vadovų. Daug jų pasitraukė dėl minėto finansinio skandalo sukeltų nemalonumų. Partijos vadovai buvo numatę balandžio 3 d. surengti savo ilgamečio pirmininko, net 26 metus vadovavusio partijai 70-ojo gimtadienio pokylį, tačiau tas sumanymas atšauktas.

Net dabartiniam kancleriui, socialistui *Gerhard Schroeder* pagailo savo buvusio konkurento. Dienraščiu "*Leipziger Volkszeitung*" jis pasakė, kad "nėra reikalo menkinti *Helmut Kohl* istorinį vaidmenį Vokietijos sujungime".

Dar neaišku, kas paga-

liau perims Vokietijos krikščionių demokratų partijos vairą. Kovo 5 d. pasitraukė į jos vadovus numatytas Vokietijos gynybos ministras *Volker Ruhe*. Partijos viršūnėje iki būsimojo suvažiavimo liko generalinė sekretorė *Angela Merkel*. Tačiau prieš jos išrinkimą yra nusištačiusi konservatyvi krikščionių demokratų "sesuo" Bavarijoje – Krikščionių socialinė sąjunga. Jos nariai laikosi nuomonės, kad moters vieta – namie. Jos užduotis, senoviškai žiūrint, yra trys "K": "*Kinder, Kuche, Kirche*" (vokiškai: vaikai, virtuvė ir bažnyčia). Tačiau jaunesnieji partijos nariai paprastai pažymi, kad vokiečių *bundestage* 31 proc. atstovų sudaro moterys. Jau dvi moterys yra buvusios parlamento pirmininkėmis. Moteris vadovauja Konstituciniam teismui, o trečdali ministų vietų taip pat užima moterys. Net ir paskutinėje parlamento sesijoje kalbėjusi *Sabine Bergmann-Pohl*, pažymėjusi, kad vokiečiai neužmiršo didelių buvusio kanclerio nuopelnų, buvo pirmojo Rytų Vokietijoje demokratiškai išrinkto parlamento pirmininke. Daugiau moterų parlamentuose ir šiaip politiniame gyvenime turi tik Švedija, Danija ir Olandija.

Svarstant *Angelos Merkel* kandidatūrą į Vokietijos krikščionių demokratų vadovo vietą, tenka atsižvelgti į dar vieną aplinkybę. Nemaža jos "klaida" yra ta, kad ji gimusi ir augusi buvusioje Rytų Vokietijoje.

Keliais sakiniiais

• Taivano balsuotojai išsirinko naują prezidentą – Pažangiosios demokratų partijos kandidatę *Chen Shui-bian*. Jis surinko 37 proc. visų balsų. Šie rinkimai užbaigė saloje tautininkų valdymą, trukusį 50 metų. Naujasis prezidentas, kuriam dabar – 49 metai, nugalėjo svarbiausią konkurentą, buvusį viceprezidentu, premjeru, užsienio reikalų ministru, baigusį politinius mokslus Čikagoje, 63 metų amžiaus *Lien Chan*. Pastarasis gavo 23% balsų. Trečiasis kandidatas surinko vos apie 3 % balsų.

Naujasis Taivano prezidentas po rinkimų pareiškė, kad jis tikisi greit aplankyti Kiniją, nuraminti jos vadovus, nes jo tikslas yra susi-

taikymas, nuoširdus bendradarbiavimas ir amžina taika. Kaip žinoma, Kinijos komunistinė valdžia labai stengėsi, grasinimais ir šmeižtais paveikti Taivano salos rinkėjus, kad jie nebalsuotų už *Chen*, nes jis bandysias paskelbti Taivaną nepriklausoma valstybe. Tačiau rinkėjai neklaušė Kinijos vadų raginimų. Laisvieji Taivano verslininkai yra investavę į Kinijos pramonę milijardus dolerių ir, pasinaudodami *Hong Kong* laisvąja rinka, toliau plečia savo verslą Kinijoje.

• JAV Valstybės sekretorė *Madeleine Albright* kovo 17 d. susitiko su Amerikos iranėčių taryba ir pareiškė norą pagerinti santykius. Ji pripažino, kad praityje JAV

vyriausybė kišdavosi į Irano vidaus reikalus ir beveik atsiprašė iranėčių. Tarpusavio santykiai ypač pablogėjo po "islamo revoliucijos", kai 1979 metais naujoji Irano vyriausybė įsakė užimti JAV ambasadą. 52 diplomatai buvo laikomi įkaitais 444 dienas. Dabar Irano prezidentu tapo nuosaikusias *Khatami*. Neseniai išrinktas ir nuosaikesnis Irano parlamentas. "Todėl dabar atėjo laikas pagerinti santykius, – kalbėjo sekretorė, pripažinusi, kad Irano – Irako kare JAV klaidingai palaikė Iraką.

Baigdama savo pareiškimą, sekretorė *M. Albright* paskelbė, kad Amerika yra pasirengusi importuoti iš Irano (Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
DIRVA
 TEL. (216) 531-8150
 FAX. 216 531-8428
 e-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
 19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
 EDITOR: DR. JONAS JASAITIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA

19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams - \$35.00, pusei metų - \$20.00, pirmą klase - \$58 • Oro paštu į užsienį metams - \$110.00. • Atskiro numerio kaina - 70 centų • Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nepausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriams prašant - Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašyti rašiniai nespausdinami.

Juozas Žygas

Stojant į Europos Sąjungą, reikia daug įvairių egzaminų atlikti. Tarp jų - ne pasikutinėje vietoje - yra ir viešoji nuomonė. Netolimoje praeityje buvęs entuziazmas, t.y. labai palankus nusiteikimas Europos Sąjungos atžvilgiu jau pradeda blėsti. Bandant prisitaikyti prie ES reikalavimų, tenka atsisakyti daugelio draudimų arba, kaip sakoma, "atleisti daugelį varžtų". O tai reiškia savosios pramonės ir žemės ūkio žlugdymą. Ekonomiškai pakilusiems kraštams tokia sąjunga yra naudinga, nes ji atidaro duris į platesnę rinką. Bet kraštas, kuris tebėra tik vystymosi būklėje, tuo atsidarymu daug pasinaudoti negali.

Nors Lietuva į Europos Sąjungą dar nėra įstojusi, tačiau jau dabar skaičiuoja šimtamilijoninius nuostolius. Taip yra todėl, kad litas yra pririštas prie dolerio. Kaip žinome, dolerio kursas beveik nesvyruoja. Taigi ir litas formaliai lieka pastovus. Bet Europos Sąjungoje jau daug sutarčių ir atsiskaitymų vykdoma, naudojantis bendraisiais pinigais - **eurais**. Todėl ir atsiranda minėti nuostoliai. Pavyzdžiui, sutartis pasirašoma, kuomet euras yra vertas 90 US centų. O kuomet prekės pristatomos ar patarna-

vimai atliekami, tai euro vertė tėra jau tik 80 centų. Be to, yra ir "antroji medalio pusė": jeigu prarandama parduo-dant, tai uždirbama iš Vakarų perkant.

Tačiau, nepaisant patiriamų nuostolių, ateitis yra Europos Sąjungoje. Iš anksto reikėtų žinoti, kad pereinamasis laikotarpis nebus lengvas. Todėl tokiam atvejui reikia iš anksto pasiręsti. Tie laimės, kurie į tai atsižvelgs. Juk iš savo geografinės padėties neišmanoma pabėgti!

Prekiaujant su Rytai, nuostolių išvengti taip pat beveik neišmanoma. Bet prisirišimas prie Rytų reikėtų likti pasmerktiems techniniam atsilikimui! O kas tokio likimo norėtų?

Kol valdžios pagrindinis rūpestis bus tik nomenklatūrą, teisėjus ir įvairius "komisarus" socialiai papenėti, tol Lietuvos smulkiajai pramonei geresnės ateities nenumatau. Valdžia turi suvokti, kad ji nėra išrinkta tik tam, kad įvairius mokesčius rinktų ir naujus išgalvotų, bet tam, kad sudarytų sąlygas ekonomikos augimui sudarytų. Gal daug nesuklysiu teigdamas, kad per paskutinį dešimtmetį, valdžios rūpesčiu, biurokratų žymiai padaugėjo. Tačiau neteko girdėti, kad valdžios rūpesčiu bent viena darbo vieta gamyboje būtų sukurta! Priešingai: per išpūstus mokesčius ir nesąmoningai didelius delspinigius gana daug darbo vietų buvo sužlugdyta.

Jeigu Lietuva būtų nedelsiant į ES priimta, tai manyčiau, kad lietuviai toje kompanijoje gerai nesijaustų, nes Vakarų Europos valstybės pasižymi savo ūkiniu pajėgumu. Net JAV tėra tik 8-oje vietoje. Pirmoje vietoje yra Šveicarija, 3-oje - Norvegija, 5-oje - Olandija. Iš aštuonių pirmųjų vietų net penkios priklauso Vakarų Europai. Vadovaujančių ES valstybių gyventojų vidutinis metinis uždarbis yra 41-44 tūkstančiai dolerių. Manysčiau, kad Lietuvoje šis rodiklis būtų tik apie 3600-4000 dol. Atrodo, kad daug nesuklysiu, laikydamas vidutiniu uždarbiu 1200 litų per mėnesį. Be to, žymiai daugiau žmonių yra žemutinėse ir daug mažiau - aukštesnėse pakopose, kur yra bankininkai, vyriausybės nariai, teisėjai ir kita aukštoji nomenklatūra.

Valstybės įvaizdžio negalima sukurti, pristeigus daug, bet neveiklių ambasadų. Tačiau ir veikliausios ambasadose nieko nepadės, jeigu Lietuva laiku nesumokės nario mokesčio Jungtinėms Tautoms ir kitoms tarptautinėms organizacijoms, kurioms priklauso, jeigu LAL (*Lithuanian Airline*) lėktuvai už nesumokėtas aerodromų paslaugas bei uostuose stovintys laivai bus areštuojami. Kol bus remiamasi nomenklatūra, bet ne tais, kurie gamina, tai padėties pagerėjimo negalima tikėtis!

Redakatoriaus skiltis

Valdžios ir žmogaus galios

Straipsniuose ir kalbose apie sovietmetį vis mėgstama pabrėžti, kad tuometinė valdžia atpratino žmones galvoti, rūpintis savo ir vaikų ateitimi. Atėjus nurodytam laikui, gausi pensijukė ir duonos nusipirksi. Vaikai, baigę bendrojo lavinimo mokyklas, profesiją igis nemokamai, dar ir šokią tokią stipendiją gaudami. Paskui kas rytą žingsniuos į fabriką, kaip ir jų tėvai žingsniavo. Tereikia tik vykdyti **partijos valią**.

Be abejo, toks netolimos praeities pavaizdavimas gana tiksliai atspindi bendruosius buvusio režimo bruožus. Praėję dešimtmečiai dalį žmonių iš tikrųjų pavertė tokiais, kuriuos panašus gyvenimo būdas visiškai patenkino: "specovkę" (darbinius rūbus) duoda, iš gyvenvietės į fabriką nuveža, po darbo parveža, avansą ir algą beveik visada tuo pačiu laiku atskaičiuoja. Žinoma, ne visi sugeba tuos pinigėlius iki namų parnešti: algų mokėjimo dieną gatvėse staiga padidėja "išilinksminusių". Tą dieną, kai vyras atsiima algą, neretai ir žmona prie kasos prisistato. Vis šiočia tokia garantija, kad bent dalis ką tik gautų pinigų atsidurs šeimos piniginėje. Blogiausia būna tada, kai abu su-tuoktiniai "skaidriosios", "karčiosios" arba "Maskvos ypatingosios" skonį pamėgę. Tada jų vaikams - aiškus kelias: į internatą, paskui į "profkė" (darbininkų rengimo mokyklą) ir, neretai dar jos nebaigus, į "pataisos darbų" koloniją. Iš ten išeidavo jau užbaigę, anot rašytojo Maksimo Peškovo-Karčiojo (rus.-Gorkio), pagrindinius "gyvenimo universitetus".

Žinoma, ir sovietmetyje anaipol ne visi taip gyveno. Iš kaimų į didmiesčius suvaryti, vis tiek ne vienas prie žemės, prie gamtos veržėsi. Todėl aplink miestus išsiskleidė "kolektyviniai sodai". Tik čia to "kolektyviškumo" jau beveik nebebuvo. Sodų nameliai vos ne kiekvieno - vis kitokie: vienam užtenka

medinės būdos kastuvams susidėti ir stoginės - nuo lietaus ar kaitros pasislėpti, o kitas visai nemenką pilaitę susirenčia. Visokius draudimus apeidamas, joje šildymą ir kitus patogumus įsirengia. Vienas gautą žemės lopinėlių šiek tiek prasikapstęs, bulvių ir svogūnų lysve bei neaiškios rūšies obelaitė pasitenkina, o kito sklypas - kone botanikos sodą primena. Vienas į tą sklypą nuo autobuso stotelės pės-tute atkulniuoją, o kitas naujos laidos "Žiguliuku" ar net "Volga" gražiai išasfaltuotu keliuku privažiuoja. Pasitai-kydavo ir taip, kad į sumanesnius kaimynus pasidairęs, vienas kitas ir tinginystės pažymą atsikrato, pradeda kitaip galvoti ir dirbuotis šeimos labui. O kuriam rimčiau dirbti niekaip nesinori, belieka nakties priedangoje po kaimynų valdas pasivaikšioti ir jų sukaupomomis gerybėmis ne visai laisva yalia pasidailinti. Kaip ten bebūtų, o visų suvienodinti sovietų valdžiai niekaip nepavyko.

Bala nematė tos praeities, nes atkurta sava valstybė. Tačiau kaip joje tvarkytis? Juk neužtenka tik Nepriklausomybės Aktą paskelbti. Ir čia paaiškėja nelauktas dalykas: nauji išrinktieji šnekas apie sovietinę mąstyseną panaudoja ne žmonėms paskatinti, o savo nemokėjimui tvarkytis pridengti. Juk neužtenka pasakyti: "Dabar valdžia nesi-kiš į ūkinį gyvenimą, tvarkytės patys." Toks požiūris atvedė ne prie ekonomiškai pagrįstos tvarkos, o prie betvarkės ir savivalės. Tada tenka ir taip paklausti: "Kam tą valdžią (savivaldybių ir centrinę) iš viso reikia rinkti, jeigu ji nieko nebetvarko?" Nejaugi tik tam, kad išrinktieji algas iš biudžeto gautų?

Idomu, ar mąstė apie tai tie, kuriuos kovo 19 d. Lietuvoje savivaldybių pareigūnais išrinko? Ne vienas iš jų prieš rinkimus žadėjo išspręsti pa-čią skaudžiausią problemą - sukurti naujas darbo vietas. O kaip jie ruošiasi tai padaryti?

no kai kurias prekes, pavyzdžiui, persiškus kilimus, džiovintus vaisius ir kt. Amerika pasirengusi pašalinti kliūtis bendradarbiavimui tarp abiejų šalių mokslininkų, kultūros darbuotojų, sportininkų ir kitų šakų specialistų. Didžiausia kliūtis abiejų šalių santykių pagerinimui liko Irano pinigų ir aukso užšaldymas Amerikos bankuose. Daug milijardų dar šacho valdymo laikais buvo atsiųsta JAV vyriausybei už Iranui parduotus ginklus, tačiau po "islamo revoliucijos" Iranas jų nebeatgavo. Sakoma, kad Iranui priklauso apie 12 milijardų dolerių. Dėl jų dabar prasidės derybos, nes ir amerikiečiai po revoliucinio perversmo Irane prarado daug lėšų ir patyrė kitų nuostolių.

• Prezidentas *Bill Clinton*, keliaudamas į Pakistaną ir Indiją, užsibrėžė kelis tikslus. Vienas - pasikalbėti su šių Azijos valstybių vadovais apie branduolinių ginklų pli-

(Atkelta iš 2 p.)

timą pasaulyje, kuriam gresia susinaikinimas. Antras - įtikinti abi šalis, kad Kašmyras nėra vertas jokio karo, o ypač tarp valstybių, kurios abi turi branduolinių ginklų. Pakistane JAV delegacija dar yra numačiusi pabandyti įtikinti kariuomenės vadus, kad demokratinė santvarka yra geresnė už neseniai įvestą karinę diktatūrą. Nuo demokratijos sugrąžinimo priklausys JAV ir Pakistano draugiški ryšiai.

• Ispanijoje parlamento rinkimus laimėjo centro dešinės partija, kuriai vadovauja dabartinis premjeras *Jose Maria Aznar*. Jam vadovaujant, Ispanijos ekonomikos reikalai gerokai pasitaisė, tik bedarbių dar liko per daug.

• Norvegijoje vykusiuose rinkimuose laimėjo Darbo partija. Premjeru tapo *Jens Stoltenberg*.

• Ugandos miškuose vei-

kė niekur negirdėta religinė sekta, turėjusi labai įtakingą vadovą. Jis įtikino kelių kaimelių gyventojus, kad atėjo pasaulio pabaiga. Kovo 16 ar 17 dienomis net 445 tos sek-tos tikintieji, susirinkę savo bažnyčioje, susidegino. Dar neaišku, ar tarp žuvusių buvo sekto vadas.

• JAV gynybos sekretorius *William Cohen* tapo pirmuoju JAV vyriausybės nariu, aplankiusiu Vietnamą po JAV-Vietnamo karo pabaigos. Su valdžios atstovais jis kalbėjosi apie karo metu Vietname dingusius amerikiečius.

• Egiptas ir Sudanas atnaujino diplomatinius ryšius, kurie buvo nutraukti 1995m. po pasikėsinimo prieš Egipto prezidentą.

• [Saudo Arabijoje esanti Mekos miestas keliauja maldininkai iš viso pasaulio. Šiemet dar nebuvo jokių nelaimių. Nėra žuvusių ar sužeistų.

Tarptautinių įvykių apžvalga

TEN, KUR ŽALIOS NEMUNO LANKOS...

visa panemunė. Ilgam ir giliai persismelkdavo dūmai į vietinių gyventojų rūbus. Tad mokykloje vien iš kvapo labai nesunku buvo atskirti – miestelio ar kaimo vaikas.

Pavasariais baltomis ievomis pražydusių Nemuno šaltų, tankiais karklais apaugusių jo pakrančių, lyg iš pačios tėkmės rytais pašokusios saulės, tylios tekančio vandens bangų kalbos, tikriausiai, ilgėjosi ne tik iš šių vietų kilęs poetas Andrius Vištelis-Višteliauskas. Dažnai Zapyškyje buvęs Vincas Kudirka, vėliau – Kauno valstybinio dramos teatro direktorius ir režisierius Antanas Sutkus. Dar vienas to paties teatro režisierius – Kazys Jurašūnas – kasmet čia vasarodavo. Kažin ar galėtum kur nors kitur labiau pajusti gimtosios žemės trauką, negu čia, kur nuo aukšto Nemuno kranto vienu metu akys gali džiaugtis ne tik Vilkija ar Kulautuva, bet ir dar toliau – už Zapyškio, taip pat prie Nemuno prigludusia Kačergine, net baltais Raudondvario bažnyčios bokštais. Gal tuose toliuose

(Atkelta iš 1 p.)

tvyranti ramuma, apgaubusi vešliai žaliuojančius šlaitus ir smėlėtus krantus, poilsiui traukdavo ne tik vietinius gyventojus, bet ir išrankius miestiečius. Su kylančia miestų pramone, geso Nemunas, vis rečiau kas nors išdrįsdavo bristi į vis labiau pažuostančius jo vandenį.

Kaip benorėtų pamiršti, vis tik, matyt, pats juodžiausias laikotarpis Zapyškiui buvo abu karai ir paskutinis pokaris. Jei po Pirmojo pasaulinio karo buvo susprogdinta nebaigta statyti bažnyčia, kuri galėjo būti didžiausia ir gražiausia visame Pakauinės krašte, tai Antrojo pasaulinio karo metais Zapyškis neteko netoli dviejų šimtų žydų. Sunku įsivaizduoti jų akis, kai jie, varomi hitlerininkų, paskutinį kartą ėjo panemune, link lankose boluojančios duobės. Niekas nebuvo garantuotas, kad kartu su jais nebus ir tavo kaimyno ar kito artimo žmogaus. Visais laikais svetimieji draskė mūsų gyvenimus, kėlė sumaištį,

prievarta ir intrigomis naikino žmones.

Ne vienos kartos žmonių gyvenimus, jų džiaugsmus ir rūpesčius, ne vienos tragedijos šurpų aidą nusinešė Nemunas. Šiandien jis lyg ir kitas, toks aprimęs. Ne, nesakau, kad numiręs, nes žiūrėk, iš prie kranto pririštos valtys arba dar giliau įbridę į sukuriuojantį vandenį, optimistai žvejai vėl mėtė meškeres. Gal ir užkibs didesnė raudė, ešerys, karšis ar net pats šapalas. Pradėjus valyti Kauno vandenį, gal ir vėl Nemuno pakrantės smėly ims žaisti kilbukai, o vietiniai vaikai ne tik sapnuose regės savo vienintelę gaudomą ir vis kažkodėl nepagaunamą žuvėlę.

Jau į tolimą istoriją nukriėjusi vaikystė, kvepianti alyvomis ir dar svai-gesnėmis ievomis bėgusi nubėgusi jaunystė vėl gali atsirasti kažkur visai šalia, jei tik gali sugrįžti prie Nemuno ir atsigtulti į jo lankų žalumą. Ak, tos žalios Nemuno lankos, kaip jų pasiilgsti per žiemą!

SAVIVALDYBIŲ RINKIMAI

Kai rašomos šios eilutės, Vyriausioji rinkimų komisija dar nėra paskelbusi galutinių oficialių rezultatų. Bet vargu, ar jie gali labai skirtis nuo tų, kuriuos jau išplatino žinių tarnybos. Jau žinoma, kad daugiausia savivaldybių narių turės buvusio kandidato į Lietuvos prezidentus Artūro Paulausko grupuotė, pasivadinsi "Naująja sąjunga" (so-

cialliberalais). Praeituose savivaldybių rinkimuose tokio darinio nebuvo. Jis sukurtas tik po to, kai A. Paulauskas nežymiu skirtumu pralaimėjo rinkimus dėl prezidento vietos. Dabar jam atiteko 16.32 proc. balsų - 271 vieta.

Ką atstovauja ši grupuotė? Paulauskininkus remianti spauda juos vadina labai įvairiai: centro kairiaisiais, pa-

žangiaisiais, ginančiais verslininkus ir darbininkus. Patyrę politologai nurodo, kad grupuotės šūkiai – populistiniai, sunkiai suderinami tarpusavyje, dar sunkiau įgyvendinami. Tačiau neseniai jie surinko gerokai daugiau, nei 50 tūkst. parašų, reikalaudami, kad būtų sumažintos lėšos valstybės gynybai. "Sutaupyti" pinigų siūlė perduoti švietimui. Vertinant "Naująją sąjungą", žymiai svarbiau žinoti, kokie tikrieji tikslai slypi už populistinių šūkių ir kokios jėgos juos taip dosniai remia.

Antroje vietoje – Lietuvos valstiečių partija, gavusi 14.5 proc. balsų – 213 vietų. Šiai grupuotei vadovauja Seimo narys Ramūnas Karbauskis, laikomas vienu iš naujųjų milijonierių. Daugelyje vietovių "valstiečiai" buvo sudarę junginį ("koaliciją") su kito Seimo nario – Kazio Bobelio vadovaujama Krikščionių demokratų sąjunga. Pagal įprastinę partijų klasifikaciją šios grupuotės – labai nepanašios. Įdomu, kad Lietuvos spauda jas abi vadina kairiosiomis. Bent jau iki šiol negirdėta, kad buvusį VLIK'o pirmininką K. Bobelį kas nors priskirtų kairiesiems. Tai kaip čia išeina, kad dešiniųjų pažiūrų politikas vadovauja kairiajai grupuotei? Bet kai kurios paslaptys greitai

(Nukelta į 5 p.)

Pasaulis ir Lietuva

* **RUSIJOS NACIŲ GRASINIMAI.** SSRS išsaugojimo referendumo metinių proga Maskvos centre vykusiam mitinge judėjimo "Trudovaja Rossija" vadovas Viktor Anpilov paragino vienminčius ruošti dirvą vieningos kompartijos atkūrimui, liaudies sukilimui ir SSRS atstatymui. Jis priekaištavo Putinui dėl laiškų rašinėjimo į Latviją, patardamas nusiųsti Pskovo desantininkus V. Kononovui išlaisvinti arba prašydamas leisti liaudžiai suformuoti sovietinį "specnažą", kuris išlaisvins Kononovą per kelias valandas. *BNS*

* **RUSIJOS GRĖSMĖ.** Estai mano, jog didžiausią pavojų jų šalies nepriklausomybei kelia Rusija. Neseniai atliktos apklausos duomenimis, didžioji "kaimynė" verčia nerimauti tiek estus, tiek ir kitataučius Estijos piliečius. 49 proc. apklaustųjų laiko Rusiją didelio pavojaus šaltiniu, o 17 proc. pareiškė, jog Rusija kelia labai didelį pavojų. Tarp apklaustųjų vyrų 83 proc. estų ir 44 proc. kitų tautybių Estijos piliečių būgštuoja dėl Rusijos keliamo pavojaus. Rusija kelia nerimą 77 proc. apklaustųjų esčių ir 33 proc. kitataučių moterų – Estijos piliečių. *INTERFAX*

* **VĖL PUOLAMA LATVIJA.** Neseniai iš Maskvos grįžęs politinių organizacijų susivienijimo "Už žmogaus teises vieningoje Latvijoje" atstovas Alfredas Rubikas (buvęs Latvijos kompartijos pirmasis sekretorius, atlikęs bausmę už veiklą, nukreiptą prieš Latvijos nepriklausomybę-red. pasta-ba) pareiškė, kad ir einantis Rusijos prezidento pareigas Vladimir Putin, ir Valstybės Dūmos deputatai išitikinę, kad oficialiajai Rygai reikia "daryti poveikį". A. Rubikas nesakė, su kuriais pareigūnais jis kalbėjosi Maskvoje, bet teigė, kad visos jėgos Rusijoje yra "už sankcijas prieš Latviją". *LETA*

* **LATVIJOS ATSAKYMAS.** Latvijos Vyriausybė paskelbė parengusi diplomatinį veiksmų planą, kaip atremti galimas Rusijos ekonomines sankcijas. Rusijos Dūma 1999 m. lapkrityje antru svarstymu pritarė įstatymo projektui, įpareigojančiam vyriausybę, bendroves ir privačius asmenis dėl tariamos rusakalbių diskriminacijos nutraukti bet kokią prekybą su Latvija. Kovo 29 d. numatytas galutinis balsavimas dėl šio projekto. Latvijos URM sekretorius Maris Riekstinis sakė, jog Latvija imsis diplomatinio pobūdžio priemonių. *REUTERS*

* **KUO PASITIKI RUSAI?** Sociologinės tarnybos "Romir" apklausa rodo, kad iš visų valstybinių, visuomeninių ir kitų institucijų rusai labiausiai pasitiki armija ir FST (federaline saugumo tarnyba – buv. KGB-red. past.). *ITAR-TASS*

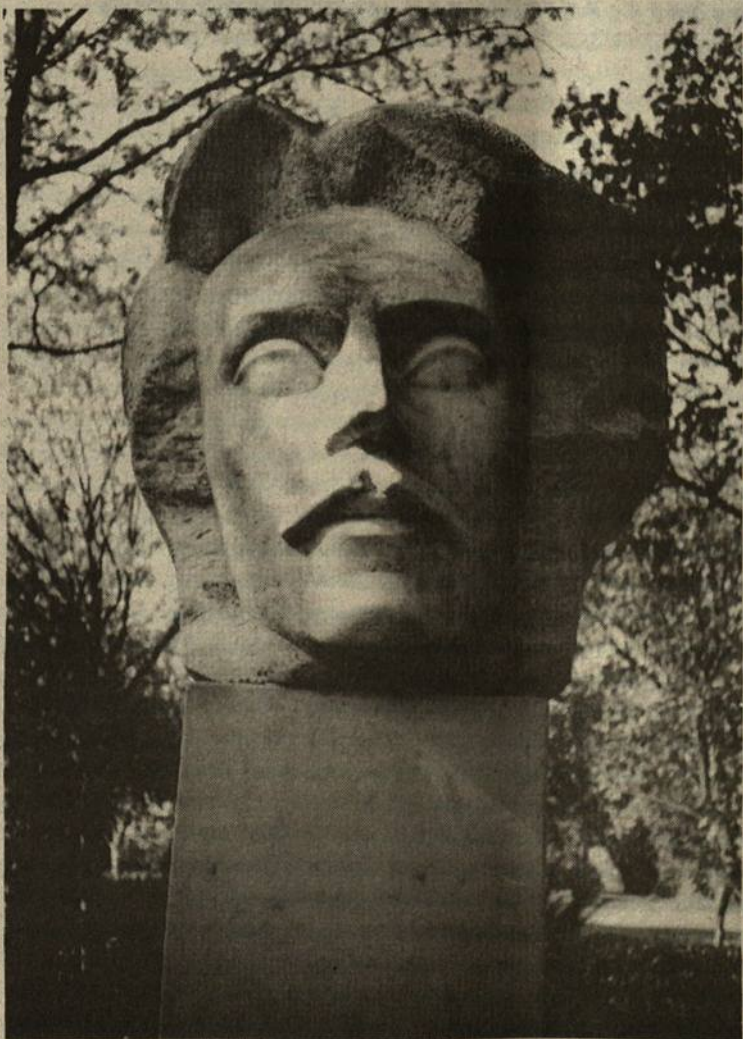
* **ŽIRINOVSKIUI REIKIA "KORIDORIAUS".** Kandidatas į Rusijos prezidentus, Liberalų demokratų partijos vadovas Vladimir Žirinovskij vėl pasisakė už koridoriaus per Lietuvą tarp Kaliningrado srities ir likusios Rusijos dalies sukūrimą. Jo žodžiais, Baltarusija jau faktiškai įėjo į Rusijos sudėtį, liko iš Lietuvos nupirkti arba kokias kitais būdais įsigyti teritoriją, kuria galėtų eiti koridorius. *BNS*

* **ČEČENIJOS OKUPACIJA.** Laikinas RF prezidentas Vladimir Putin, kalbėdamas per radiją "Majak", pareiškė, kad organizuotas čečėnų pasipriešinimas numalšintas. V. Putin pažadėjo "atkirsti kalnuotąją Čečėnijos dalį, vykdyti joje karines ir specialiąsias operacijas" ir pareiškė, jog Rusijos pajėgos iš Čečėnijos "daugiau neišeis". Jis pažymėjo, kad stiprinti vieniningą erdvę ir teritorinį vientisumą būtina ne tik Čečėnijoje, "bet ir visoje Rusijos teritorijoje". *INTERFAX*

* **ČEČĖNAI NEVERGAUS.** "Komsomolskaja pravda" skelbia Čečėnijos prezidento Aslano Maschadovo interviu. A. Maschadov tvirtina, kad čečėnai išlaikė kovingumą. Klausimas apie gyvenamųjų namų sprogdinimą Rusijoje, jis paneigė "čečėnų pėdsako" buvimą. Maschadov pareiškė esąs pasiruošęs derėtis ir su V. Putinu, kuriam tačiau trukdo generalitetas. Putino padėjėjas Sergej Jastržembskij teigia, kad pokalbiai su Maschadovu galimi tik baudžiamojo byloje. *INTERFAX*

* **PRISIPAŽINO, KAD MELAVO.** Rusijos valdžios organai neturi dokumentinių įrodymų, kad Baltijos valstybių piliečiai kovojo čečėnų kovotojų karinių struktūrų pusėje kaip samdiniai. Apie tai kovo 20 d. per spaudos konferenciją pareiškė laikinai einančio Rusijos prezidento pareigas Vladimiro Putino padėjėjas Sergej Jastržembskij. *BNS*

* **UKRAINA NEPASIDUOS SPAUDIMUI.** Ukrainos prezidentas Leonidas Kučma po derybų su Azerbaidžano vadovybe pareiškė, kad "kuo didesnis bus Rusijos spaudimas Ukrainai, tuo labiau ji nuo jos nutols". Nuo 1999 metų gruodžio mėnesio Ukraina negavo iš Rusijos naftos. Tokie Rusijos veiksmai skatina Ukrainą ieškoti kitų energijos šaltinių, pavyzdžiui, Kaspijos regione. Anot L. Kučmos, dvišalio ekonominio bendradarbiavimo srityje Rusija "paiso tik savo interesų", pridūręs, kad Rusija apribojo daugiau kaip 300 pavadinimų strateginių prekių tiekimą Ukrainai. *ITAR-TASS*

Paminklas M. K. Čiurlioniui Druskininkuose.

Dalis Puškorienės nuotr.

SAVIVALDYBIŲ RINKIMAI

paiškės. Kadangi šiam junginiui atiteko daugiausia vietų kaimiškose apylinkėse, netrukus teks parodyti, kaip tvarkosi jo perimtos savivaldybės. R. Karbauskis tikisi, kad šios koalicijos atstovai taps daugiau kaip 20 savivaldybių merais.

Konservatorių atstovai, surinkę 11.5 proc. balsų ir laimėję 198 savivaldybių narių vietas užėmė trečią vietą. Nors tai tik trečdalis vietų, kurias konservatoriai turėjo iki šiol, tačiau prieš rinkimus skelbti apklausų duomenys jiems buvo dar nepalankesni. Kai kas spėliojo, kad jie neįveiks net 5 proc. ribos.

Ketvirtoje vietoje, gavusi 173 vietas, liko Centro sąjunga, kuri dar taip neseniai visų "reitingų" lentelėse buvo vadinama populiariausia politine jėga. Tačiau nepamirškime, kad praėjusioje, 1997 metais vykusiose rinkimuose centristai turėjo žymiai silpnesnes pozicijas. Lygiai tiek

(Atkelta iš 4 p.)

pat vietų gavo ir LDDP. Tik toks skirtumas, kad ši partija prieš tris metus buvo antra – po konservatorių.

Šeštoje vietoje, gavusi 164 vietas, liko liberalų sąjunga, kuriai prieš rinkimus vykusią apklausą dalyviai skyrė nugalėtojos laurus. Tačiau liberalai iš tikrųjų gali džiaugtis: buvusio premjero Rolando Pakso dėka jie labai sustiprino savo įtaką.

Kitos grupuotės nuo pirmojo šešetuko gerokai atsilikę. Socialdemokratų partija gavo 105 vietas, Krikščionių demokratų – 98, Politinių kaulinių ir tremtinių turės tik 26 vietas, Lietuvos tautininkų sąjunga – 13 (dvigubai mažiau, negu turėjo iki šiol). Neseniai vėl plačiai minėtos K. Prunskienės vadovaujama Naujoji demokratija (Moterų partija) gavo 10 vietų, Demokratų partija – 9. Neseniai įkurtos grupuotės – Tėvynės liaudies

partija ir "Socialdemokratija 2000" gavo tik po 1 vietą, Rimanto Smetonos vadovaujami nacionaldemokratai – 2.

Apžvalgininkai pažymi keletą staigmenų. Kaune netikėtai daugiausia vietų gavo "ubagų balių" organizatoriaus Vytauto Štusauskio "Lietuvos laisvės sąjunga". Akmenės rajone savo pozicijas sustiprino tautininkai. Jau ne pirmi metai žemaičiai rodo, kad didžiosios žiniasklaidos ignoruojama Tautininkų sąjunga gali tapti įtakinga jėga, kai dirbama nuoširdžiai ir nuosekliai. Gaila, kad jų pavyzdžiu nemoka sekti LTS vadovai ir kitų skyrių nariai.

Daug kas dabar įrodinėja, kad šie rinkimai liudija apie kairiųjų sėkmę. Bet nereikia pamiršti, kad sąvokos "kairieji" ir "dešinieji" Lietuvoje yra gerokai supainiotos. Daug ką išryškina dabar sudaromi valdantys sambūriai, o dar daugiau – jų praktinė veikla.

Jonas Jasaitis

Lietuvos valstybės atkūrimo 10-mečio minėjimas Jaunimo centre ir Lemonte

Kovo 11 d. pavakary gražus būrys išeivijos lietuvių susirinko į Jaunimo centrą paminėti atkurtos Lietuvos gyvavimo 10-metį ir dalyvauti, pagerbiant "Lietuvių balso" redakcijos paskelbto literatūrinio konkurso laimėtojus. Šio konkurso sumanytojas – "Lietuvių balso" redaktorius Vytautas Radžius. Jo pasiūlymą parėmė žymus gydytojas Jonas Adomavičius ir kiti aukotojai. Konkursui atsiųstų darbų vertinimo komisijai vadovavo "Draugo" dienraščio redaktorė Danutė Bindokienė. Šventėje dalyvavo Lietuvos rašytojų sąjungos pirmininkas Valentinas Sventickas, Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Giedrius Apuokas, LR garbės konsulas V. Kleiza, "Laiškų lietuviams" redaktorius, kun. J. Vaišnys, Lietuvos rašytojų draugijos pirmininkė Stasė Petersonienė, išeivijos lietuvių rašytojai, menininkai, aktyvūs visuomenininkai. Šiame renginyje nuskambėjo Ričardo Soko kompozicija, atitinkanti tiek konkurso tematiką, tiek gražią lietuvių tautos sukaktį. Dėkojame "Lietuvių balso" redaktoriui V. Radžiui už malonų kvietimą dalyvauti šiame iškilmingame renginyje.

Kovo 12 d. išspūdingas Lietuvos valstybės atkūrimo dešimtmečio minėjimas įvyko Pasaulio lietuvių centre. Jo rengėjai – Amerikos lietuvių tautinės sąjungos valdyba. 10:30 v. r. buvo pakeltos Lietuvos ir JAV vėliavos. Žuvusių už Lietuvos laisvę atminimui padėtas vainikas prie "Partizano motinos" paminklo. Pateikiame išsimintiną Vandos Mažeikienės pasakymą:

"Susirinkę prie "Partizanų motinos" paminklo, skirto at-

minti Lietuvos kankiniams, mylėjusiems Tėvynę Lietuvą labiau negu save, tariame:

– O, Motina! Tu esi simbolis visų motinų, nes mes matome Tavo skausmą sukaustytą, bet ryžtingą veidą, nes Tu atidavei savo brangiausią turtą – sunų. Tu buvai tardoma, niekinama turgaus aikštėse, kai raudonieji budeliai, Tave nutempę, prievartavo atpažinti lavonus.

Jie – didvyriai, ilgus metus kovojo sunkiose sąlygose, siekdami pašalinti jungą ir atstatyti nepriklausomą Lietuvą. Tik šioje nelygioje kovoje jų žuvo apie 30,000.

Mes, šiandien minėdami Kovo 11-ąją dieną – Lietuvos atkūrimo 10-metį, lenkiame savo galvas Jiems ir visiems žuvusiems – už jų ryžtą, pasiaukojimą. Meldžiame Viešpatį, kad suteiktų Jiems amžiną poilsį Aukštybėje, o mums primintų visų jų besąlyginę auką, atkuriant nepriklausomą Lietuvą."

* * *

Po iškilmingų Mišių Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijos koplyčioje, PLC didžiąją salę užpildė minėjimo dalyviai. Į susirinkusius kreipėsi ALTS vicepirmininkas Valcovas Mažeika:

– Būkite pasveikinti visi, susirinkę į Lietuvos nepriklausomybės atstatymo dešimtmečio minėjimą. Vakar, tai yra kovo 11-ąją dieną suėjo dešimt metų, kai Lietuvos Aukščiausioji Taryba paskelbė visam pasauliui Nepriklausomybės Atstatymo Aktą, pasirašytą 124 signatarų. Garbė ir padėka jiems.

Tai buvo drąsus žygis po ilgos, 50 metų trukusios prispaudos, tamsos ir nevilties metų. Mes, išeivijos lietuviai, sutikome tą žinią su dideliu

(Nukelta į 6 p.)

Lietuvos ambasados pranešimas

GARBĖS KONSULATAI FLORIDOJE

FLORIDA – Kovo 17 ir 18 dienomis Floridos valstijoje (JAV) įvyko dvejų Lietuvos garbės konsulatų oficialios atidarymo iškilmės. Kaip jau anksčiau pranešta, vakarinėje Floridos dalyje, *St. Petersburg*, Lietuvos garbės konsulu buvo paskirtas Algimantas Albinas Karnavičius, o rytinėje, *Palm Beach* – Stanley Balzekas.

Konsulatų atidarymo iškilmės sutapo su Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dešimtmečio paminėjimais. Iškilmėse dalyvavęs Lietuvos ambasadorius Stasys Sakalauskas perdavė naujesiems garbės konsulams Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus sveikinimus bei pažymėjo,

kad konsulatų atidarymas prisidės prie ekonominio ir kultūrinio bendradarbiavimo tarp Lietuvos ir Floridos valstijos skatinimo.

St. Petersburg ir *Palm Beach* įvykusiose iškilmėse dalyvavo vietinės administracijos pareigūnai, Amerikos lietuvių organizacijų atstovai, verslo ir kultūros žmonės. *St. Petersburg* lietuvių klube įvykusiame renginyje dalyvavo virš 300 svečių, tarp jų ir *St. Petersburg* ir *Reding on Shores* miestų merai, *St. Pete Beach* miesto vicemeras, Lietuvos Prezidento patarėjas R. Mieželis, Garbės konsulas Čikagoje V. Kleiza, ambasados II sekretorius R. Kačinskas. Sveikinimo laišką

garbės konsulato atidarymo *St. Petersburg* ir kovo 11-osios iškilmių proga atsiuntė kongresmenas *Bill Young*.

Abu konsulatai atidaryti miestų centruose. *Palm Beach* konsulatas įsteigtas vienoje prestižiškiausių rytinės Floridos valstijos pakrantės gatvių – *Royal Palm Way*.

Garbės konsulatai iš valstybės biudžeto nefinansuojami: konsulatams išlaiko ir jų veiklą finansuoja patys garbės konsulai. Pagal 1990 metų visuotinio JAV gyventojų surašymo duomenis, Floridos valstijoje gyvena 41.713 lietuvių kilmės amerikiečių.

Rolandas Kačinskas

Kaunietis fotomenininkas Mindaugas Kavaliauskas ir jo žmona Kristina Jūratė, atvykę stažuotis į Čikagą. M. Kavaliausko fotonuotraukų paroda atidaryta Čiurlionio galerijoje.

Edvardo Šulaičio nuotr.

Lietuvos valstybinės vėliavos pakėlimas prie Pasaulio lietuvių centro. Vėliavą kelia Edas Modestas. Dalyvauja Lietuvos rašytojų sąjungos pirmininkas Valentinas Sventickas, Amerikos lietuvių tautinės sąjungos vicepirmininkas Eugenijus Bartkus ir kt. J. Jasačio nuotr.

LIETUVOS VYČIŲ ŽINGSNIAI

Regina Juškaitė-Švobienė

LIETUVOS VYČIŲ 87 - SIS SEIMAS

Jau praėjo šeši mėnesiai nuo 86-ojo Lietuvos Vyčių seimo, kai 133-oji kuopa veikianti Los Angeles, California pasisiūlė globoti 2000 m. vykstantį 87-ąjį seimą. Pasiūšimas jam jau vyksta. Metinis suvažiavimas (seimas) įvyks liepos 27-30 d. Sheraton Universal viešbutyje, 333 Universal Terrace Parkway, Hollywood Hills, California, tel. 1(818) 509-2755. Seimo komiteto pirmininkė yra 133 kuopos pirmininkė Marytė Šepikaitė. Prieš suvažiavimą, liepos 26 d., trečiadienį pagėdaujantiems numatyta ekskursija autobusu per Los Angeles miestą ir dalyvavi-

mas televizijos programoje. Ekskursijos kaina, įskaitant už transportą – 25 dol. vienam asmeniui.

Dalyvavimo seime išlaidos suaugusiems: 160 dol. asmeniui, užsiregistravusiam iki birželio 1 d. Po tos dienos, registracijos mokestis – 165 dol. asmeniui. Jaunimui iki 18 metų amžiaus – 80 dol. asmeniui. Į šią kainą įeina: susipažinimo vakaras – ketvirtadienį, kultūros vakaras – penktadienį, pokylis – šeštadienį ir priešpiečiai – sekmadienį bei važiavimo autobusu išlaidos.

Suvažiavimo dalyvių registraciją tvarko Marytė Šepikaitė: 6143 Fulton Ave., Valley Glen, California 91401. Tel. ir faksas: (818) 782-1248.

Laukiame visų gausaus dalyvavimo. Iki pasimatymo 87-tame seime!

NAUJAS GARBĖS NARYS

Lietuvos Vyčių organiza-

cijos 87-ajame metiniame suvažiavime, bankete, kuris įvyks liepos 29 d., šeštadienį, Sheraton Universal viešbučio salėje, į Garbės narius bus pakeltas veiklus vytis – kun. Peter Shakalis už nuopelnus Lietuvai ir Lietuvos Vyčių organizacijai.

Kun. P. Shakalis buvo labai aktyvus, organizuojant suaugusių ir jaunimo vyčių kuopas ir atnaujinant neveiklias kuopas Naujosios Anglijos apygardoje. 1944 m. jis kartu su dr. Pauline Lazakas ir 19 narių šaukdavo vyčių susirinkimus. 1947 m., kai jis buvo išventintas kunigu, nuvykęs į Šv. Pranciškaus parapiją, Lawrence, Massachusetts, susitiko su Lietuvos Vyčių organizacijos steigėju Mykolu Norkūnu. M. Norkūnas pakvietė kun. Shakalis atnaujinti vyčių kuopą. Nuo to laiko kunigas užmezgė gražius ryšius su M. Norkūnu, nenutrūkusius iki pat jo mirties.

1970 m. kai kun. P. Shakalis buvo paskirtas klebonu Šv. Kazimiero parapijoje, Brockton, Massachusetts, jis įsteigė kuopą, kuri buvo ir iki šios dienos yra viena iš veikliausių. Jos nariai puikiai išlaiko lietuviškas tradicijas ir papročius.

Prieš keletą metų kun. P. Shakalis buvo paskirtas Naujosios Anglijos apygardos dvasios vadu. Kardinolas Richard Cushing paskyrė jį dvasiniu direktoriumi Brockton-Plymouth Holy Name Societies. 1984 ir 1994 m. kun. P. Shakalis buvo apdovanotas "Clergy Award by the Archdiocese of Boston Holy Name Society."

1993 m. kun. P. Shakalis kartu su 22 universiteto studentais lankėsi Lietuvoje. Ten jie praleido keturias atostogų savaites, mokydami anglų kalbos 175 gimnazistus

berniukų stovykloje Berčiunuose ir mergaičių stovykloje Panevėžyje. Vėliau kartu su studentais kun. P. Shakalis Lietuvoje tęsė anglų kalbos mokymą 1994, 1995, 1996 ir 1997 metais.

Gera suprasdamas dvasinio atnaujinimo reikšmę Lietuvoje, kun. P. Shakalis dosniai aukoja Lietuvos Vyčių padaliniui – "Pagalba Lietu-

vai" – kunigų seminarijos programai. Jis apsiėmė globoti tris klierikus, paaugdamas \$6,000 Vilniaus Šv. Juozapo seminarijai.

Džiaugiamės kun. Peter A. Shakalis ilgamete veikla, didžiuojamės jo pasiekimais. Jis tikrai vertas Lietuvos Vyčių Garbės nario vardo ir mūsų visų pagarbos.

Žinios iš Lietuvos

SEIMO PIRMININKAS IŠPĖJA

Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis, sakydamas kalbą Seimo iškilmingame posėdyje Nepriklausomybės dešimtmečiui paminėti, pažymėjo: "Kas apibūdins naująją Rusijos populistinę radikalizmą? Tai lems mūsų artimiausią ateitį. Ką matėme iš darbų, tai – nenauji dalykai: pirmenybinis teritorinis mastymas (žemė svarbiau už gyvybę joje) ir fundamentalus komunistinis nacionalistinis tikėjimas prievarta. [...] Tokia tebėra, dar nepakitusi, Rusijos politikos istorinė tradicija. Visai realus tų politikų troškimas atkurti naująją Sovietų Sąjungą, o Lietuvoje ta kryptimi darbuojasi Naujoji sąjunga."

Seimo pirmininkas priminė, kad "Rusijos diplomatinės vadovės išsiuntinėjo laiškus didžiųjų valstybių kolegoms apie mus tris - Lietuvą, Latviją ir Estiją - ir visos tautos išvadinamos fašistais, revanšistais, Antrojo pasaulinio karo rezultatų, tai yra Jaltos rezultatų, peržiūrėtojais". Jis teigė, kad Rusijos užsienio reikalų ministro Igorio Ivanovo laišku "rengiamasi dideliame propagandiniame puolime". V. Landsbergis taip kalbėjo apie slapta I. Ivanovo laišką JAV valstybės sekretorei Madeleine Albright ir kai kurių kitų Vakarų valstybių vadovams.

IŠTIRTI KARO NUSIKALTIMUS

Tarptautinė parlamentarių grupė Čėčėnijos problemoms pasiūlė Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijai (ESBO) pradėti Rusijos kariuomenės įvykdytų nusikaltimų žmoniškumui tyrimą. Parlamentarių grupė kreipėsi į ESBO pirmininkę Benita Ferrero-Waldner dėl čėčėnų tautos genocido. "Manytume, kad ESBO ir jūs asmeniškai turėtumėte išsakyti poziciją, kad Rusijai niekas nedavė teisės panaikinti čėčėnų tautos valią, išreikštą 1997 metų laisvuose rinkimuose. Visi klausimai turi būti sprendžiami su teisėta Čėčėnijos valdžia", rašoma kreipimesi. ESBO laiške kaltinama neveikimu, kai po rinkimų "Rusija vykdė Čėčėnijos politinę, ekonominę, žmonių judėjimo blokadą bei organizavo destruktivias jėgas krašto viduje". "Kai kuri jūsų organizacijos veikla atrodo nesąžininga ir apsimestinė, pataikaujanti Rusijai. Iki šiol jūsų misija Čėčėnijoje buvo paralyžuota", rašo parlamentarai.

KEISTI "LENKŲ NAMAI" VILNIUJE

Lenkijos laikraštis "Trybuna" smarkiai sukritikavo "konspiracinę" Lenkų namų Vilniuje statybą, perspėdamas, kad jie gali tapti sunkia (Nukelta į 10 p.)

Lietuvos valstybės atkūrimo 10-mečio minėjimas Jaunimo centre ir Lemonte

džiaugsmu ir pasididžiavimu, kad Lietuva buvo pirmoji, kuri parodė pavyzdį kitoms pavergtoms tautoms ir sudavė mirtiną smūgį žiauriam pavergėjui.

* * *

Nuskambėjo JAV ir Lietuvos himnai (solistė – Prarimė Ragienė), žuvusieji pagerbti susikaupimo minute. Išstarti prasmingi kun. Algirdo Palioko invokacijos žodžiai. Sandra Giedrimaitė perskaitė Kovo 11-osios Aktą. Po "Dirvos" redaktoriaus Jono Jasaičio pranešimo (jo tekstas jau paskelbtas spaudoje), vyko išpūdinga meninė dalis. Joje

dalyvavo lituanistinės mokyklos mokinės ir gražų minėjimo dalyvių įvertinimą pelnęs Ričardo Soko vadovaujamas moterų vokalinis ansamblis. Išėivijos meninė veikla praturtėjo pajėgia dainininkių grupe. Tiek išvakarėse, Jaunimo centre, tiek ir Pasaulio lietuvių centre nuskambėjo nemaža paties vadovo R. Soko sukurtų arba pritaikytų dainų.

Dėkojame Amerikos lietuvių tautinės sąjungos valdybai už tokią gražią šventę, už nuoširdžią patriotinę veiklą.

"Dirvos" inf.

Kovo 11-osios minėjimo, įvykusio Pasaulio lietuvių centre, programos vedėja Daiva Meilienė. Vaclovo Mažeikos nuotr.

Prie "Partizanų motinos" paminklo Lietuvos valstybės atkūrimo 10-mečio minėjime kalba ALTS valdybos narė Vanda Mažeikienė. Šalia stovi valdybos narys Oskaras Kremeris. Jono Jasaičio nuotr.

Jaunimo puslapis

"Konrado kavinė" – "Aušros" aukštesniojoje lituanistinėje mokykloje

Vesta Dvareckaitė

"Aušros" aukštesniosios lituanistinės mokyklos 10 skyriaus mokinė

"Aušros" aukštesniojoje

lituanistinėje mokykloje kovo 11 d. pamokos buvo kito niškos ir mums labai malonios. Ši pusmetį istorijos pamokose mokomės apie Nepriklausomą Lietuvą. Tą rytą "atsukome laikrodį" septyniasdešimt metų atgal. Klasėje vaizdavome Konrado kavinę, buvusią Kaune, Laisvės alėjoje. Sėdėjome laimingi, o mūsų "padavėja" (mokytoja)

mus aptarnavo: atnešė pyragėlių, gėrimų, saldainių ir kitų skanumynų. O kokie puikūs tie gardumynai pamokos metu! Mums gardžiuojantis, grojo Hofmeklerio orkestras, dainavo Antanas Šabaniauskas, Graužinis ir mergaičių grupė.

Paskanavę įsijungėme į dainavimą, nes iš tikrųjų tai buvo dainavimo pamoka. Kas

norėjo, pabandė ir tango pašokti. Buvo labai smagu. Todėl prašėme mokytoją, kad dažniau suruoštų tokius smagius "pokylius". Ji pažadėjo ateinančių metų kovo mėnesį klasėje inscenizuoti 1990 metų "dainuojančią revoliuciją" Lietuvoje.

Kadangi praėjusį sekmadienį miesto centre vykusiam tarptautiniame liaudies

šokių ir dainų festivalyje dalyvavo ir dalis mūsų mokiinių, tautinių šokių teorijos pamokoje palyginome lietuvių tautinius šokius ir muziką su kitų tautų tautiniais šokiais. Palyginome ir tautinę aprangą bei papuošalus. Įsitikinome, kad kitų tautų apranga kai kuriais atžvilgiais panaši į mūsų, o kai kuo – labai skiriasi. Aptarėme šių panašumų bei skirtumų priežastis. Tokios pamokos mums visiems padeda pažinti anų laikų Lietuvą ir lietuvių tautos kultūrą.

Vilija Šulcaitė

KALBA

Savo lūpas patepiu kalba
Ir pajutau medaus skonį.
Ši medų sunešė mano tauta.
Nuo kūdikio lopšio iki ažuolinio karsto
Mano tauta rinko po lašą medų.
Surinko tokią daugybę žodžių,
Kad, juos išgirde,
Paukščiai pragydo devyniais balsais.

Devyniais balsais prie devynių upių..
Devyniais balsais ant aukštų stogastulpių.
Devyniais balsais pakelės medžiuose.
Devyniais balsais mieste ir kaime.

Žydėk, tūkstančius metų turinti
Mano gimtoji kalba.
Žydėk, nes žydėjimas tavo
Yra amžinas upių siekimas
Įplaukti į jūrą.

"Konrado kavinės" lankytojos.

Vestos Dvareckaitės pieš.

Kovo 11-osios minėjimas Pasaulio lietuvių centre

Ričardo Soko vadovaujamas vokalinis moterų ansamblis Kovo 11-osios minėjime Pasaulio lietuvių centre, Lemont, IL.

Vaclovo Mažeikos nuotr.

Lituanistinės mokyklos mokinės, deklamavusios Kovo 11-osios minėjime Pasaulio lietuvių centre (iš kairės): Sandra Giedrimaitė, Alina Meilytė, Milda Pliplytė ir Skaistė Jagelevičiūtė.

Vaclovo Mažeikos nuotr.

Jūratės Vyliūtės knyga

"ČIKAGOS LIETUVIŲ OPERA"

Redaktorė Onutė Daukšienė, dailininkas Romas Orantas. Tiražas 500 egz.

Leidėjas – Lietuvių tautinis kultūros fondas Čikagoje.

Knygoje autorė apžvelgia JAV įsteigtos bei išievių išlaikomos Čikagos lietuvių operos kūrybinę veiklą. Ji nagrinėja 1957 - 1997 metų laikotarpį, apžvelgdama repertuaro klausimus, pateikdama operos kūrėjų bei dalyvių charakteristiką, spaudoje skelbtus spektaklių įvertinimus, taip pat statistikos duomenis, kuriuos surinko Kazys Skaistgirys. Knygoje daugiau kaip 100 nuotraukų.

Kaina – 15 dolerių. Už persiuntimą – 2 doleriai.

Knygą platina

Oskaras Kremeris:

1005 Sherwood Dr., LaGrange Park, IL 60526

Neringa Inc. su Nek.Pr.Marijos Seserimis organizuoja ir praveda stovyklas "Neringos" stovyklavietėje Vermonte

"NERINGOS" STOVYKLOS 2000

LIETUVIŲ KALBA liepos 9-23 d.d. - vaikams 10-16 metų

liepos 23-29 d.d. - vaikams 6-10 metų

liepos 23-29 d.d. - vaikams 13-16 metų

liepos 30 - rugpjūčio 5 d.d. - šeimoms su mažais vaikais

ANGLŲ KALBA - LIETUVIŲ KILMĖS

birželio 30 - liepos 4 d.d. - šeimoms su mažais vaikais

rugpjūčio 6-19 d.d. - vaikams 7-16 metų

INFORMACIJA - REGISTRACIJA

kreiptis į Daną Grajauskaitę:

66 Salisbury Rd. Watertown MA 02472

617-923-4583 neringai@yahoo.com

Novelės konkurso laimėtojai KELIONĖJE

Dalila Mackialienė

– Tai mane labai kankina. Džiaugiuosi, kad kelionėje neišdaviau jam savo jausmų. Vyrui labiau brangina moterį, kai reikia laukti, tikėtis, vyti tostančią. Aš saugojau savo emocijas, kad jo neprarastčiau. Norėjau, kad jis žengtų pirmą žingsnį į suartėjimą. Romoje atsiskyrėme. Aš išvykau su visais, o jis liko. Ar susibėgs mūsų gyvenimai į vieną greitkelį, ar išsišakoję pradings civilizacijos pasiekimų raizgynėje?

Aldužė atsisėdo lovoje, nuleido kojas per lovos kraštą, susiradusi šlepetes, apsiavė ir lėtai nuėjo prie lango. Pakėlė stiklą aukštyn ir vėsi rytmečio srovė šiūstelėjo pro giliai iškirptus naktinius į kūną. Aldužė suvirpėjo. Pasivaideno lyg žuvusio vyro pavidalas, besislapstas tarp rytmečio vėjoje linguojančių kiparisų. Sapne girdėtas šauksmas vis dar daužėsi pasamonėje. Stovėdama prie atdaro lango, Aldužė tęsė toliau:

– Vyrui žuvus, man teko išgyventi daug skaudžių valandų, bet dienos nesulaikomai bėgo. Prabėgo pilnatys ir delčios, pavasariai ir vasaros. Nutekėjo upeliais, nudundėjo perkūnijomis, bei žiemų speigais. Vyras galvos linktelėjimu atsisveikinęs, iškeliavo amžinybėn, palikęs savo sielvartus šioje žemėje. Užsibai gė jo nebaigtas rašyti paskutinis gyvenimo lapas. Vaikai žengė savais gyvenimo vieškeliais... Aš ilgai verkiau. Bet pareigos nubraukė skausmo ašaras, sulėtino širdies plakimą ir dienas užkrovė rūpesčiais.

Lovos kaimynė uždare langą. Nustojo pūtes šaltas rytmečio vėjas.

Aldužė tyliai nuėjo prie lovos, atsigulė.

– Dabar ramiai pailsėk. Užmerk akis, gal dar užmigsi. Kai atsibusi, bus nauja diena. Viskas bus praeity. Nauja diena atneš ramybę. Neužmiršk, kad ne tu viena kenti nusivylimus, nelaimingą meilę, – lyg sau kalbėjo bendragyventoja. – Visi į gyvenimą atsinešame daug kančios ir tik kruopelytę džiaugsmo. Ir tos kruopelytės turi užtekti iki amžiaus galo. Tas džiaugsmo trupinėlį turi būti tausojamas, labai atsargiai liečiamas, kad nesudužtų, nesubyrėtų, neapsineštų nuosėdomis, nes tada nesimatyty jo žibėjimo. Melskis, kad jo neprarastum, – glostančiu balsu kalbėjo moteris. Ji net nepajuto, kad kalba sau, nes Aldužė užmigo giliu miegu.

... Aleksas stovėjo saulėje ant aukštos uolos. Nušviesčius jo plaukus vėjas draikė į visas puses. Auksiniai akinių rėmai blykčiojo rausvais at-

spindžiais. Jis mojo ir vis pažū tolo. Mojo ir tolo, kol išnyko rūkuose.

Aldužė nesuprato, ar ji buvo užmigus ir čia blaškėsi išvargusios vaizduotės sapnai, ar čia buvo užmerktų akių vizija: atsiskyrimas, išnykimas...

– Ne, ne. Jis negali išnykti, negali pradingti miglose. Jis man reikalingas, kaip džiūstančiam augalui rasos lašas, kaip paukščių porai – lizdas. Jis turi būti mano. Mano! Mano! – jau beveik isteriškai šaukė Aldužė. – Atleiskite, miela ponija, jūs man – tokia gera, – tiesė rankas į stovinčiąją.

– Vadinkite mane Stefanija.

– Stefanija, prašau supraskite mane. Aš bijau, kad galiu jį prarasti. Šito praradimo nepajėgčiau pergyventi. Negalvokite apie mane blogai. Aš nebegaliu objektyviai svarstyti.

Aldužė atsisėdo ir apkabino Stefaniją taip stipriai, lyg jas būtų rišusi viso gyvenimo draugystė. Nelaikmingi žmonės greit suartėja.

– Aš labai noriu namo. Namo – į Ameriką. Ten viskas paaiškės. Jis taip užtikrintai pasakė, kad mums reikia pasimatyti.

– Kaip nors ištverk dar porą dienų. O paskui, kaip sakai, namo – į Ameriką. Kitų namų kol kas neturim. O mūsų namai – mūsų miela Lietuva, mūsų brangi tėviškėlė, deja... Deja, nepasiekiamo. Dažnai galvoju, ar nebūtų buvę geriau, jeigu būtume like namie? Būtume gyvenę savo krašte, tarp savų žmonių, maudęsi savo upėse, vaikščioję savais vieškeliais. Kokius vieškelius mes mindome dabar? Kokiose upėse plauname savo kojas? Likusieji Lietuvoje kovoja dėl duonos plutos, dėl vienos išlikimo dienos, dėl teisės gyventi, – tęsė pokalbį Stefanija. – Čia mūsų sielvartai – tokie maži, tokie nereikšmingi. Bet kiekvienas pirmiausiai rūpinamės savim. Juk tai – žmogiška.

– Kai myli, nesirūpini savim, o tik tuo, kurį myli. Kai nėra meilės, kiekviena pareiga pasidaro sunki...

Aldužė paleido iš glėbio Stefaniją ir, lyg ledo luitas, parvirto aukštieklėnka ant lovos.

Stefanija ilgai žiūrėjo į užmerktas akis, lygų, ramų kvėpavimą. Aldužė vėl užmigo.

Brėkstantis rytas įstrižai ruoželiu prasiskverbęs pro užuolaidos plyšį apšvietė Aldužės veidą. Stefanija plačiai praskleidusi užuolaidą, atsi-

klaupė prie lango ir paskendo maldoje. Nors lūpos netarė žodžių, bet ji buvo giliai įsijautusi į pokalbį su Aukščiausiuoju. Kiparisai lingavo lengvos rytmečio vėsos dvelkime ir lyg degančios žvakės švietė saulės nuauksintomis viršūnėmis...

Po pusryčių visi ekskursijos dalyviai išvyko lankyti žymiųjų Italijos vietų. Autobusas lėkė pro alyvmedžių laukus, pro nusvirusias saulėgrąžų galvas, jaunais vaisiais apkibusius persikų sodus, šakas lenkiančių nektarinų medžius, susodintus pakelėje. Visa tai žadėjo dosnų derlių. Važiuojantieji ramiai šnekučiavosi, darė nuotraukas, vieni kitiems rodė snieguotas Apeninų kalnų viršūnes. Iš po palangių pūtė gaivinanti vėsa.

Autobuso gale Mykolas jau gerokai pravėsusiu tenorėliu užvedą "Šeriau žirgelį", tačiau dainai nuotaikos nebuvo ir tie keli balsai pražuvo kelio ūžesy. Aldužė, užmerkusi akis, autobuso liūliuojama, jau vėl klaidžiojo Romos gatvėse, norėdama bent minutyse pamatyti, kur nors einantį Aleksą. Ši būseną jai buvo maloniausia. Ji pasinėrė į savo svajones.

Lankymas žymiųjų vietų bei nuostabiai išpuostų bažnyčių nesuteikė Aldužei to malonumo, kokio ji tikėjosi, išvykdama iš Amerikos. Jos širdy išblėso džiaugsmas, nepatraukė akies nematyti reginiai. Jie tik prabėgo pro jos akis neužkliūdami. Ji tik skaičiavo valandas, kada padangių keliais pasileis lėkti namo.

Kai metalinis paukštis, sparnus ištiesęs ir kriokdamas iš visų jėgų, spruko į padangių greitkelius, Aldužė sėdėjo užmerkusi akis. Ji jautė šalia savęs sėdintį Aleksą,

kaip kelionėje į Romą. Kodėl tas skrydis buvo toks trumpas?

– Aldužėle, jau greitai būsime prie mūsų ežerėlio, – prašneko ilgai tylėjęs Mykolas. – O gal jau susidarei kitus planus?

– Kaip aš galėčiau atsisakyti tokio malonumo ir neaplankyti savo mieliausių draugų sodybos, pasidžiaugti ežerėlio smaragdu? Aš taip dažnai apie jį svajoju. Nuo praeitos vasaros dar jaučiu glostančias bangas ant savo nugaros, – lyg pralinksmedžiusi, nuotaikingai atsiliepė Aldužė.

– Verutė išsiilgusi laukia. Turėsi paviešėti pas mus bent keletą dienų. Pamatysi, kiek daug vaisių užmezgė šiemet mano medeliai. Sodas – kaip tėviškė. Rudenį šakos links nuo derliaus, – linksmiai tęsė pokalbį Mykolas.

Aldužė būkštavo, kaip reikės praleisti tas dvi dienas iki sekmadienio, iki susitikimo su Aleksu. Tačiau Verutės ir Mykolo svetingumas neleido jai nuobodžiauti. Jiedu ją mylėjo, kaip savo šeimos narį, ir tos dvi dienos, praleistos kartu, dar labiau sustiprino draugystę.

Sekmadienio priešpiečių su Mykolu išsirengė bažnyčion. Skaidrus ežerėlio vanduo, sukamas motorlaivio sparnų, taškėsi purslais į veidą, į akis. Aldužės plaukai lėkė vėjuje, o mintys skriejo per ežerą į ten, kur, kitoje ežero pusėje, tankiose medžių lajose matėsi miestelio pakraščiai. Toliau – iškilęs bažnyčios bokštas.

Motorlaivis keliais pasispyrimais perplaukė vandens platybes ir sustojo mažame uoste. Mykolas ir Aldužė išlipo ant tiltelio. Aldužė jautė širdies dūžius tokius stiprius, jog jie galėtų ir bažnyčios

bokštą sudrebinti. Šiam susitikimui Aldužė pasipuošė balta suknele, tinkančia bažnyčiai ir popiečio pramogai. Melsvo šilko perišimas per juosmenį darė ją elegantišką.

Sekmadienio kaitroje įžengė vėsi bažnyčion. Aldužė pasiliko arčiau durų, kad galėtų pamatyti įeinantį Aleksą, o Mykolas nužingsniavo iki pusės bažnyčios ir lėtai sulinko suole. Iš tolo švietė tik jo balti marškiniai.

Aldužės akys nesurado pilkos Alekso eilutės nei žvilgančių akinių. Jo nebuvo, nors pamaldos jau buvo įpusėję. Ji nežymiai vis žvalgėsi aplinkui, o širdis veržėsi iš krūtinės. Kodėl Aleksas neatėjo? Visu aštrumu pakibo neatsakomas klausimas.

Suskambo varpelis ir Aldužė, lyg pabudinta iš sapno, su kitais pradėjo slinkti altoriaus link, pasiruošusi priimti komuniją, nors širdis ir mintys buvo toli nuo šios prasmingos apeigos. Vargonai skleidė raminantį Bacho opusą ir švelnūs garsai vyniojosi aplink ažuolinius skliautus. Aldužė stengėsi įsigyventi į religinę mistiką, kad šventas momentas netaptų šventvagyste. Nuleistomis akimis artinosi prie Dievo stalo, mintyse kartodama: "Viešpatie, pasigailėk, Viešpatie, neatimk man Alekso, Viešpatie neapleisk manęs. Už šią malonę būsiu dėkinga iki savo gyvenimo pabaigos"...

Priartėjusi prie kunigo, dalijančio Komuniją, Aldužė pakėlė galvą ir, žvelgdama į jo pirštuose laikomą baltą paplotėlį išgirdo: "Corpus Christi".

Švelniai ištarti žodžiai paglostė širdį ir užliejo dvasi- ne ramybe. Aldužė ištiesė kairįjį delną, dešinįjį laikydamą apačioje kairiojo. Pakėlė akis aukščiau ir ... sustingo: gražių rankų pirštai dėjo Komuniją į jos delną, o į ją žvelgė melsvai pilkos Alekso akys... (Pabaiga)

"Dirvos" novelės konkurso pirmosios premijos įteikimas Dalilai Mackialienei. Sėdi (iš kairės): Genovaitė Modestienė, Dalila Mackialienė ir muz. Aloyzas Jurgutis. Stovi: Juozas Šulaitis, Alvita Kerbelienė, Zita Dapkienė ir kun. dr. Eugenijus Gerulis. G. Peniko nuotr.

Kultūros naujienos

NAUJASIS DAILIŲJŲ MENŲ KLUBAS

Vasario 5 d. vakare Los Angeles Šv. Kazimiero parapijos salėje įvyko pirmasis "Naujojo dailiųjų menų klubo" susirinkimas. Jį organizavo kun. Stanislovas Anužis, kuriam ir teko pirmininkauti. Filmavo Paulius Jasiukonis, o Vytautas Šeštokas susirinkimą įrašė į garsajuostę ir įrašė įrašą Lietuvos radijui.

Skaitytojams norėčiau priminti, kad tai – jau antrasis toks klubas. Panašus "Dailiųjų menų klubas" Los Angeles gyvavo nuo 1956 iki šių dienų. Tarp to meto DMK steigėjų buvo Bronius Budriūnas, Elena Tumienė, Danutė Mitkienė, Algirdas Gustaitis, Elena ir Antanas Rūkštelės, Juozas Titinis, Bernardas Brazdžionis. Pagal neraišytas klubo taisykles, į Dailiųjų menų klubą galėjo įstoti žymūs įvairių sričių menininkai, pateikę savo kūrybos *credo*. Metams bėgant, į DMK įsijungė dauguma Los Angeles kultūrininkų: Pranas Lembergas, Vincė Jonuškaitė-Leskaitienė, Alodija Dičiūtė-Trečiokienė, Vincas ir Ema Dovydaičiai, Jonas Mulokas, Rimas Mulokas, Juozas Bertulis, Bronys Raila, dr. Marija Gimbutienė, prof. Mykolas Biržiška ir kiti. Klubas susirinkimuose būdavo skaitomos paskaitos, diskutuojama, pateikiama naujausia narių kūryba.

DMK metraštininkas Algirdas Gustaitis daugiau kaip keturis dešimtmečius rinko medžiagą apie klubo veiklą. Sudaryti 6 dideli tomai labai savitos medžiagos (iškarpa, *credo*, paskaitų tekstų, nuotraukų, iš kitų JAV vietovių bei Lietuvos atvykusių menininkų pasisakymų ir kt.) apie DMK veiklą. Mirštant seniesiems Los Angeles lietuviams menininkams, klubo veikla mažėjo ir silpnėjo. Dalis narių apsisprendė klubą

Kęstutis Šalavėjus

uždaryti. Tačiau ir po to Algirdas Gustaitis nenurimo. Jis kvietė visus tęsti klubo veiklą.

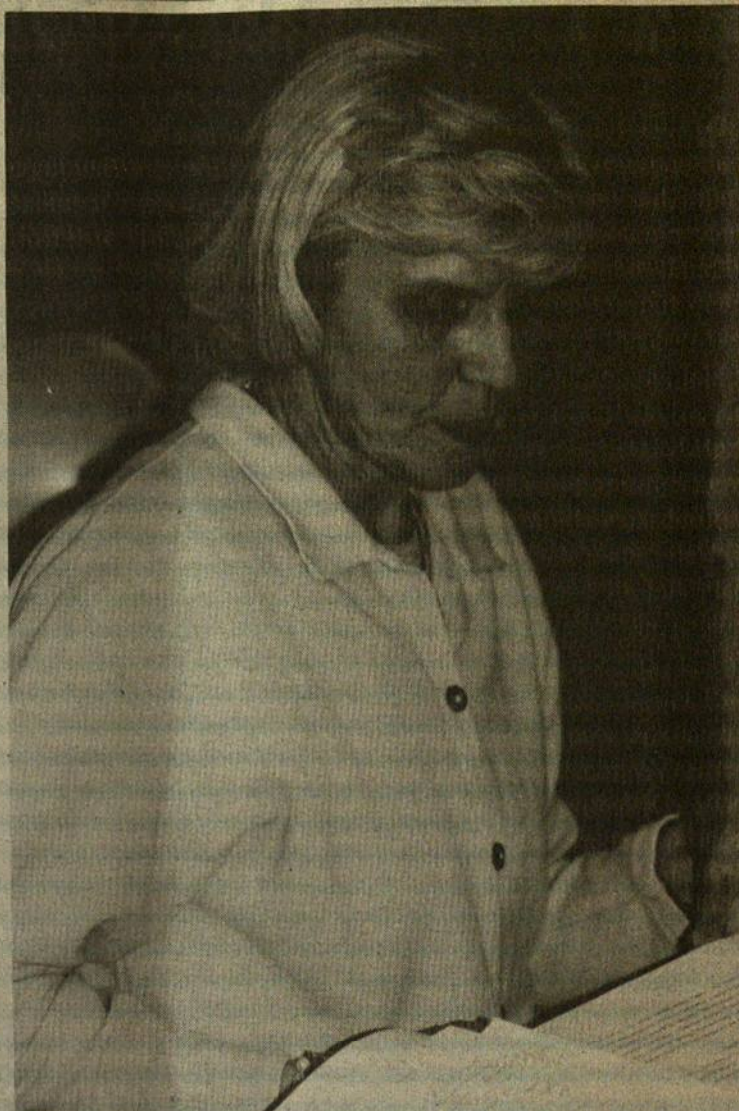
Pirmininkaujantis kun. Stanislovas Anužis apgalvestavo, kad kai kurie senojo "Dailiųjų menų klubo" nariai nepritarė sumanymui jį atgaivinti. Klubą norintys teigė, kad jau nebėra jaunųjų tarpe tokių garbingų žmonių kaip jie. Tačiau juk auga naujos kūrybinės jėgos, atvyksta kultūrininkų bei visuomenininkų iš Lietuvos. Juos ir reikėtų suburti. Nuspręsta vadintis "Naujuoju dailiųjų menų klubu" ir tęsti jau suformuotas ilgametės tradicijas. Nutarta laikytis ankstesnio klubo nario mokesčio. Į klubą prašymai nepateikiami, bet būsimasis narys pakviečiamas visų klubo narių sutikimu. Stojantysis į klubą rašo kūrybinį *credo*, į kurį atsako vienas iš klubo narių. Vėliau visa tai yra pristatoma klubo susirinkime, įklijuojama į metraštį. Kaskart renkamas naujas pirmininkas, kuris yra atsakingas už sekančio susirinkimo organizavimą, sukviečia narius draugiškam pabendravimui. Klube stengiamasi neliesti "partinių" temų ir veikti bendru sutarimu, išklausant ir gerbiant kiekvieno nuomonę.

Naujojo klubo susirinkime buvo pagerbta neseniai į Anapilį iškeliavusi rašytoja Petronėlė Orintaitė-Janutienė, kuriai Lietuvos rašytojų draugija paskyrė premiją už geriausią 1998 metų knygą – "Būk žmogus, Žabuli!". Rašytoja dar prieš mirtį sužinojo, kad jai paskirta premija ir paprašė šiuos pinigus paaukoti gimtojo Kudirkos Naujesio gimnazijai. Praveisti rašytojos pagerbimą pirmininkaujantis pasiūlė Algirdui

Gustaičiui, kuris pastebėjo, kad nežiūrint to, kad Petronėlė Orintaitė visada laikėsi kukliai, nepriklausė jokiai politinei grupei, tačiau savita kūryba įrodė kitiems savo talentą. Priimdama Lietuvos rašytojų draugijos premiją, rašytojos vyras Kazys Januta išsakė daug gražių ir jausmingų žodžių apie savo žmoną, pristatė suruoštą parodėlę, papasakojo, kaip rašytoja stengėsi kurti iki paskutinės minutės, neužmiršo daugelio jos pažįstamų ir draugų, įamžino juos savo straipsniuose bei kūriniuose.

Po rašytojos Petronėlės Orintaitės pagerbimo sekė svarstymas dėl DLM klubo metraščio šešių tomų išleidimo. Kaip teigė šio metraščio sudarytojas Algirdas Gustaitis, šiame didelės vertės metraštyje yra surinkta daug niekur kitur neužtinkamos medžiagos apie daugelio Los Angeles ir kitų kraštų lietuvių menininkų veiklą. Tai didžiulis lietuvių kultūrinės veiklos išieivijoje rinkinys, reikalaujantis didelio kultūrininkų ir mokslininkų dėmesio. Spausdinimui reikia organizuoti metraščių leidimo komitetą, kuris ieškotų lėšų, kreiptųsi į įvairius išieivijos fondus, į buvusius klubo narius ir jų giminačius su prašymu prisidėti prie metraščių išleidimo.

Susirinkimo pabaigoje

Dr. Živilė Gimbutaitė klubo nariams skaito savo kūrybinį *credo*. Kęstučio Šalavėjaus nuotr.

vyko naujų narių *credo* skaitymai. Savuosius *credo* pristatė Dr. Živilė Gimbutaitė ir kun. Stanislovas Anužis, buvo perskaityti Alės Rūtos ir Algirdo Gustaičio atsakymai. Živilė Gimbutaitė savaime *credo* moksliskai nagrinėjo literatūros raidą, kun. Stanislovas Anužis mąstė apie savo, kaip kunigo patirtį ir galimą pagalbą klubui. Kitų

naujų narių svarstymai buvo atidėti sekančiam kartui.

Baigiantis posėdžiui, Dr. Živilė Gimbutaitė buvo išrinkta būsimos susirinkimo pirmininke, Kęstutis Šalavėjus – metraštininku. Nariai dėkojo kun. Stanislovui Anužiui už puikiai suorganizuotą vakarą. Kitą klubo posėdį numatyta surengti balandį.

PREMIJOS ĮTEIKIMAS

Vasario 27 d., sekmadienio pietų metu St. Petersburg Lietuvos klube suruoštas "Dirvos" novelės konkurso laimėtojų premijų įteikimas. Šiame konkursui atsiųstų darbų įvertinimo komitetas buvo sudarytas iš gyvenančių St. Petersburg apylinkėse: kun., dr. Eugenijaus Gerulio, Zitos Dapkienės ir Genovai-

tės Modestienės. Kaip jau buvo skelbta, perskaitę gautas 7 noveles, komiteto nariai vienas balsais nutarė pirmąją premiją – \$500 skirti Dalilai Mackialienei už novelę "Kelionėje". Vertinimo komisijos aktą perskaitė ir čekį įteikė Genovaitė Modestienė.

Premijų įteikimą pravedė Amerikos lietuvių tautinės sąjungos skyriaus pirmininkas Juozas Šulaitis, išryškindamas Dalilos Mackialienės atliktą kultūrinę veiklą. Muzikas Aloyzas Jurgutis paskambino Auguste Durand valsą ir Ludwig van Beethoven "Fur Elise". Jis sulaukė gražaus įvertinimo iš susirinkusiųjų. Alvita Kerbelienė puikiai perskaitė novelės "Kelionėje" ištrauką, kurią susirinkusieji palydėjo gau-

siais plojimais. Juozas Šulaitis padėkojo Dalilai už talką Tautinės sąjungos skyriui, už jos pastangas, ruošiant kultūrines programas skyriaus minėjimuose. Lietuvos klubo pirmininkas Albinas Karnius, pasveikinęs laimėtoją, pažymėjo, kad jos darbai klubo renginiuose buvo įsimintini.

Renginio pabaigoje pasisakiusi Dalila Mackialienė padėkojo darbų įvertinimo komisijai ir premijos įteikimo organizatoriams. Ji paminėjo, kad dar mokantis gimnazijoje, lietuvių kalbos mokytoja skatino ją rašyti, bet tuo metu labiau traukė daina ir scena. Rašyti vėl pradėjo 1980 m.

O mes, visi dalyvavusieji premijos įteikime, linkime jai plunksnos nepadėti.

Juozas Šulaitis

Lietuvos valstybės atkūrimo dešimtmečio minėjimo dalyviai ir svečiai: minėjimo rengėjas, ALTS vicepirmininkas Vaclovas Mažeika, "Dirvos" apžvalgininkas Juozas Žygas, Lietuvos rašytojų sąjungos pirmininkas Valentinas Sventickas, rašytojas Stasys Dziugas ir ALTS valdybos narys Oskaras Kremeris.

Jono Jasaičio nuotr.

Pasikeitė AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS adresas.

Dabar ALT dirba:

6500 Pulaski Road, Chicago, IL, 60629-5136.

Darbo valandos: antradieniais, trečiadieniais ir ketvirtadieniais, nuo 10:00 v.r. iki 2:00 v.p.p.

Telefonas: (773) 735-6677,

faksas: (773) 735-3946.

IVAIRENYBĖS

Skyriaus vedėjas – Gerardas Juškėnas

PAVOJINGOS ŽVAKĖS

Žmonės, kurie uždega žvakes romantiškai vakarienei arba šiaip elektros šviesai nutrūkus, gali pakenkti savo mažiems vaikams, nes kartais iš degančių žvakių sklinda švino garai. Vartotojų apsaugos grupė *Washington, D. C.*, apylinkėje nupirkusi 285 žvakes rado, kad 86-se žvakėse medvilnės dagčiai buvo sukietinti metalu. 9-se dagčiuose buvo didelis švino kiekis. Medvilnės dagčiai žvakėse dažnai įaudžiami aplink kietą metalinę šerdį. Žvakei degant, metalas tirpsta ir garuoja. Iš dagčio sklindantis švinas yra pavojingas. Sėptynios iš devynių nuodus skleidžiančių žvakių buvo gautos iš Kinijos ir Taivano, o po vieną – iš Kanados ir JAV. Dar 1974m. JAV žvakių gamintojai savanoriškai pažadėjo nenaudoti švino žvakių dagčiuose. Ger. J.

VAISTAI KENKIA VAIRUOTOJAMS

Vaistai be receptų (*over-the-counter drugs*), kuriuos automobilių vairuotojai dažnai vartoja alergijos simptomams palengvinti, yra jiems pavojingi. Tokie vaistai (*antihistamine, diphehydramine* ir pan.) dažnai paveikia žmones stipriau negu alkoholis. Vairuotojai taip apsvaigsta, kad nebėgali susikaupti ir net pervaziuoja į priešingą kelio pusę. Ten jie susiduria su atvažiuojančiu automobiliu.

JAV priskaičiuojama iki 39 milijonų gyventojų, kurie serga alerginėmis ligomis (šienlige ir pan.) Apie 4.8 milijonai šių žmonių vartoja gydytojų išrašytus vaistus. Kiti nesikreipia pas gydytoją arba perka vaistus, kuriems nereikia recepto. Tačiau ant vaistų įpakavimo visada būna įspėjimas: "Nenaudoti vairuojant arba valdant kitas technines

priemonės."

The National Transportation Safety Board nuo 1987 m. stebi auto avarių statistiką. Skelbiama, kad dėl vaistų jau įvyko per 100 avarių. Geriausias patarimas sergantiems vairuotojams - klauskite apie vaistų poveikį savo gydytojo. Ger. J.

"TITANIKO" PARODA

Neseniai matėme filmą apie "Titaniką". O dabar bus proga pamatyti ir net paliesti daiktus iš šio laivo. Čikagos Mokslo ir pramonės muziejus (*Chicago Museum of Science and Industry*) veikia paroda, kurioje galima pamatyti per 200 daiktų iš vandenyne paskendusio laivo. Radiniai išdėstyti pritaikytoje aplinkoje. Galima pamatyti pirmos ir trečios klasės kajutes, katilinę ir didingus laiptus. Įėjimas: – \$17 - suaugusiems ir \$ 11.50 - vaikams. Teirautis tel. (800) 468-6674. Ger. J.

Kovo 30 d. švenčiama Doktorų diena. "Tą dieną pasveikin-kime savo gydytojus", - primena šios nuotraukos autorius Gerardas Juškėnas.

SPORTO ŽINIOS

Skyriaus vedėjas – Algirdas Bielskus

"ŽAIBO" SLIDINĖJIMO VARŽYBOS

Vasario 22d., *Alpine Valley* slidinėjimo vietovėje, *Chesterland, Ohio*, įvyko 2000 metų tradicinės Klyvlendo "Žaibo" kalnų slidinėjimo varžybos, kurias suruošė slidininkų sekcija, vadovaujama Petro Taraškos. Varžybos vyko "Citizen Race" programos rėmuose, atrenkant

lietuvius iš bendrų pasekmių. Programoje – didysis slalomas.

Varžybos vyko, slidininkų žodžiais tariant, pavasariškose sąlygose, nes oro temperatūra siekė apie 60 F. Vyko du nusileidimai, pagal kurių laiko sumą ir buvo nustatytos vietos. Sportininkai rungtyniavo įvairiose klasėse pagal amžių. Visi varžovai naudojo tą patį kursą.

Dalyvavo 6 lietuviai iš trijų amžiaus grupių. Skelbiame varžybų rezultatus:

1. Petras Taraška – 45.70 sek.
2. Vytenis Čiurlionis – 50.95 sek.
3. Juras Palukaitis – 52.97 sek.
4. Motiejus Taraška – 55.47 sek.
5. Pilypas Taraška – 60.03 sek.

Žinios iš Lietuvos

(Atkelta iš 6 p.)

našta lenkams. Juos jau dveji metai stato "Wspolnota polska" (Lenkų bendruomenė), slėpdama nuo Lenkijos vyriausybės". Pasak dienraščio, beveik 5 milijonų JAV dolerių vertės 6500 kvadratinų metrų ploto pastatas nuolat kelia nuostabą Lenkijos valdžios atstovams. "Trybuna" cituoja neseniai Vilniuje apsilankiusį Lenkijos seimo pirmininką *Maciej Plazynski*, kuris, nustebintas statybos mastų, klausė, kas bus Lenkų namų šeimininkas. "Trybuna" klausia, iš kur bus gauti 100 tūkstančių JAV dolerių namų kasmetiniam išlaikymui, ir pastebi, kad už tokius pinigus Lietuvoje būtų galima nuomotuoti būstus 50-čiai organizacijų. "Šiuos namus kažkas turės išlaikyti, ir suprantame, jog tai nebus Lietuvos lenkai, nes jie tam neturi galimybių", pasakė laikraščiui Lenkijos

seimo pirmininkas. "Trybuna" pastebi, jog "namų statyba yra beprasmė, nes yra nepaprastai brangi, namai nefunkcionalūs ir be šeiminingo". Nuo pat statybų pradžios dėl jos nepasitenkinimą reiškė nemaža lenkų politikų, tarp jų ir Paryžiuje leidžiamo žurnalo "Kultura" redaktorius *Jerzy Giedroyc*.

KNYGA APIE KARDINOLĄ

Biografinės apybraižos apie kardinolą Vincentą Sladkevičių autorė – kaunietė žurnalistė Irena Petraitienė. Tai jau devyniasdešimtoji kultūros žurnalo "Santara" leidžiamos knygų serijos, prieš dešimtmetį pradėtos Juozo Urbšio "Atsiminimais", knyga. Gausiai iliustruotą nuotraukomis naują leidinį išspausdino "Spindulys". Oficialus knygos "Kardinolas" prista-

tymas kovo 21 dieną rengiamas Vilniuje, Taikomosios dailės muziejuje.

SAULĖS MŪŠIO ATMINIMAS

Seimo narys Rimantas Smetona siūlo pagerbti lietuvių ir latvių protėvių pergalę prieš kalavijuočius Saulės mūšyje ir įteisinti atmintinį Baltų vienybės dieną. 1236 m. lietuvių ir latvių pergalė prieš Livonijos ordino kariuomenę mūšyje prie Šiaulių, "tapo broliškų tautų vienybės simboliu". Nuo 1994 m. Karaliaus Mindaugo kolegijos ir Lietuvos kultūros fondo Šiaulių skyriaus iniciatyva Saulės mūšis minimas ir kaip Baltų vienybės diena. Siūlymas paskelbti rugsėjo 22-ąją atmintina diena yra pateiktas ir Latvijos parlamente.

6. Linas Mockus – 71.85 sek.

"Citizen Race" varžybose Vytenis Čiurlionis laimėjo pirmą vietą 60-mečių ir vyresnių klasėje, Petras Taraška buvo 4-as 25-39 m. amžiaus vyrų klasėje, o Pilypas Taraška – 6-as 16-24 m. vyrų klasėje.

Gaila, kad tiek mažai lietuvių dalyvavo šiose varžybose, nes iš tikrųjų Klyvlende yra daug daugiau patyrusių slidininkų. amb

"ŽAIBO" DIENA - 2000

Tradicinė "Žaibo" diena – 2000 - metinis Klyvlendo

LSK "Žaibo" renginys įvyks balandžio 1 d., šeštadienį, Lietuvių namuose: 877 East 185th st., Cleveland, Ohio.

Renginio pradžia – 6.30 val. vakarą. Vakarienė – 7.00 v.v., "Žirgų lenktynės" (Vaizdajuostės versija) – "Post time 8.00p.m.". Po to – šokiai. Pelnas skiriamas metinei "Žaibo" sporto klubo veiklai paremti!

Jūsų laukia skani vakarienė, azartiškos "žirgų lenktynės", šokiai, muzika ir... gera nuotaika. Norite dar ką papildomai pasiteirauti? Kreipkitės į Vidą Tatarūną tel. (440) 209-0440.

LSK "ŽAIBAS"

LIETUVIŲ TAUTINIŲ KAPINIŲ VALDYBOJE

Lietuvių tautinių kapinių sklypų savininkų metinis susirinkimas įvyko kovo 19 d. Čikagoje. Dariaus ir Girėno salėje. Susirinkimą pravedė kapinių direkcijos pirmininkas Julius Kuzas. Pagerbti mirusieji, išklausti ir patvirtinti sekretoriaus, išdininko ir darbo komisijos pranešimai. Šešerių metų kadencijai vienalaisiai perrinkti penki direktoriai (Ramūnas Buntinas, Grožvydas Lazauskas, Rūta Simėnas, Dennis Simėnas ir Vytautas Yotka). Kitų penkių direktorių rinkimai bus po trijų metų tai pačiai 6 metų kadencijai. Kapinės pagal *Illinois* įstatymus tvarko sklypų savininkų visuotinio susirinkimo išrinkta 10 direktorių valdyba.

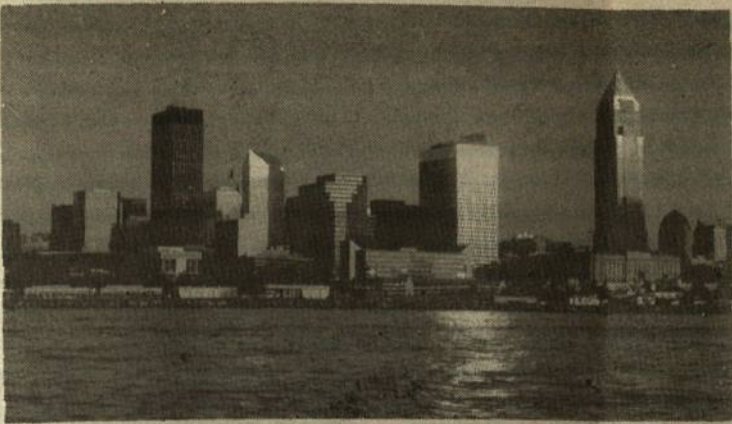
Gyviausias susirinkimo

punktas buvo "Klausimai ir sumanymai". Visi turėjo progos ne tik pateikti klausimus bet ir išsakyti savo pageidavimus bei sumanymus. Nutarta kitais metais metinį susirinkimą daryti ne Dariaus ir Girėno salėje, kaip iki šiol būdavo, bet Lietuvių Tautinių kapinių patalpose: 8201 S. Kean Ave, Justice, IL.

Pažymėtina, kad Julia Aldona Sadulis – Hawkins, gyvenusi *South Holland, IL* ir mirusi 1999 m. lapkričio mėnesį, pagal testamentą paliko Lietuvių tautinėms kapinėms 10,000 dolerių kapų priežiūrai ir dar 25,000 dol. auką – kitiems reikalingam.

Kapinės įsteigtos 1911 metais.

LTK Inf.

MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE

RENGINIŲ KALENDORIUS

- **BALANDŽIO 1 d.** – Nijolės Palubinskienės ir Linos Palubinskaitės meno darbų paroda Dievo Motinos parapijos salėje. Rengia korporacija "Giedra".
- **BALANDŽIO 9 d. 4:00 v. p. p.** – Esteros Alšėnienės knygos "Išlusi valtis" pristatymas Dievo Motinos parapijoje. Rengia "Ateities" klubas.
- **BALANDŽIO 15 ir 16 dienomis** – Šv. Jurgio parapijos velykinių kepinių pardavimas.
- **BALANDŽIO 15-16 d.**, šeštadienį ir sekmadienį, –
- **BALANDŽIO 29 d.** – Lietuvių klubo veiklos 80-mečio minėjimas Lietuvių namuose.
- **BALANDŽIO 30 d.**, 11:30 v. r. – Atvelykio stalas – Šv. Jurgio parapijos salėje.
- **GEGUŽĖS 27 d.**, šeštadienį – skautiškos veiklos 50-mečio šventė.
- **GEGUŽĖS 29 d.**, 8:30 v.

International Services Center direktorių Algį Rukšėną, neseniai surengusį 11-ąją tautinės kūrybos šventę, sveikina JAV LB Cleveland, OH apylinkės pirmininkas, dr. Raimundas Šilkaitis (dešinėje).
M. Laniausko nuotr.

The World is Changing!

Can you afford not to have Internet Access?

Xcelnet offers you One full Year of Unlimited Internet Access for \$125 with this ad. Web Hosting Starts at 19.95 / month.

Call now 216-382-9033

You will be online today. Guaranteed. Tired of busy signals? Excellent Service. Free E-Mail & Web Space.

SUPPORT IN LITHUANIAN AVAILABLE

Don't have a computer? We have new and refurbished systems starting from \$399.

Monitors and Printers available.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL
TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

r. – Prisiminimo dienos (Memorial Day) apeigos, Mišios ir pusryčiai. Rengia Katalikų karo veteranų 613-asis postas Šv. Jurgio parapijoje.

• **BIRŽELIO 10 d.**, šeštadienį – trijų chorų: *Chicago* – "Dainavos", *Cleveland* "Exultate" ir *Toronto* "Volungės" koncertas CIM (Cleveland Institute of Music) salėje.

• **LIEPOS 16 d.**, 11:30 v. ryto – Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

• **LAPKRIČIO 12 d.**, nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.

• **GRUODŽIO 16-17 d.** – šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinių pardavimas.

• **GRUODŽIO 24 d. 9:30 v.v.** – bendros kūčios Šv. Jurgio parapijos salėje.

PENSININKŲ ŽINIOS

Kovo 2 d. mūsų suėjimas praėjo pakilioje nuotaikoje. Garbės pirmininkas Jurgis Malskis trumpu, bet prasmingu žodžiu prisiminė Kovo 11-osios reikšmę mūsų tautos istorijoje. Jonas Dunduras parodė įdomias istorines skaidres iš Lietuvos Prezidento Antano Smetonos gyvenimo.

Artimiausias klubo suėjimas įvyks balandžio 6 d. Lietuvių namų viršutinėje salėje, 2:00 p.p. Visų laukia įdomi programa ir skanūs pietūs.

Balandžio mėnesį šie pensininkų klubo nariai švenčia savo gimtadienius: Liuda Apanienė, Jonas Barbatas, Edvardas Blumentalis, Janė Butrimienė, Zenonas Dučmanas, Emilija Damiūnienė, Petras Ežerskis, Eugenija Mackevičienė, Elena Malskienė, Jonas Naujokaitis, Edvardas Pranckus, Vytautas Račkauskas, Elzė Račkauskienė, Domicėlė Širvaitienė, Albina Smelstoriene, Jonas Stankaitis, Joana Stepienė.

Jonas Kazlauskas

Šv. Jurgio parapijoje

Parapijoje yra daug žmonių, kurie mielai jai padeda. Kovo mėnesį parapijos savanorės vardą pelniusi talkininkė mus dažnai vaišina sekmadienį kavute ir jos pačios iškeptais pyragais. Neseniai ji padėjo pagaminti naujas už-

uolaidas klebonijai. Malonu skelbti Šv. Jurgio Parapijos savanorę **Jadvygą Klioriene**. Jos veikla šioje parapijoje ir pasišventimas bei pagalba įvairiuose darbuose skatina daugelį parapijiečių. Ger. J.

KVIEČIAME VISUS CLEVELAND, OH LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBO

narius ir svečius į Lietuvių klubo garbingos sukakties iškilmingą šventę - banketą, kuris įvyks balandžio 29 d.

Lietuvių namų viršutinėje salėje.

Nuo 6 val. vakaro veiks bufetas.

Gėrimai ir užkandžiai – veltui.

6 val. vakaro – meninė programa.

Dainuos Dariaus Polikaičio vadovaujamas "Dainavos" oktetas iš Čikagos.

7:30 val. vakaro – vakarienė.

Visą vakarą jus linksmins dainininkas ir kompozitorius Bronius Mūras iš Klaipėdos.

Įėjimas – \$ 35.00.

Bilietus (status) galima užsisakyti tel.: (216) 531-2131 arba skambinant Danai Dundurienei (216) 531-0284 bei Albinai Bakūnienei (440) 943-5948.

MŪSŲ AKTYVUMAS – KLUBO ATEITISI
IKI MALONAUS SUSITIKIMO ŠVENTĖJE!

Po "Taupos" metinio susirinkimo direktorių valdybos pirmininkas, adv. Egidijus Marcinkevičius (kairėje) turi apie ką papasakoti ilgamečiams spaudos talkininkams - Vaciu Rociūnui ir Aurelijai Balašaitienei. Lino Johansono nuotr.

Rita Staškutė-Zvirblienė

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122

Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980

Fax: (216) 831-5028

KELIONĖS Į LIETUVĄ – 2000

Visi skrydžiai – geriausiomis kainomis

Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.

Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

MATAS REALTY

Rita P. Matienė • Broker • Savininkė
State Certified Real Estate Appraiser – Įkainuotoja
Profesionalus pataravimas perkant-parduodant namus ir namų įkainavimas

V. R. MATAS

Visi teisiniai pataravimai

Vytas R. Matas • Attorney-at-Law • Advokatas

17938 Neff Rd. Cleveland, OH 44119
(216) 486-2530

2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124
(440) 473-2530

DIRVA

New York valstijos gubernatorius George E. Pataki, atsiuntęs sveikinimą Lietuvos valstybės atkūrimo 10-mečio proga.

Dienraščio "The Plain Dealer" – vieno iš 11-osios tautinės kūrybos šventės rengėjų – atstovas, Tarptautinio skyriaus apžvalgininkas Bill Miller ir JAV LB apylinkės pirmininkas dr. Raimundas Šilkaitis. M. Laniausko nuotr.

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119

36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, telkianti jaukią atmosferą lūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

GOLFO ŽAIDĖJAI I

Cleveland, OH
lietuvių golfo klubas
šią vasarą ruošia nemažą golfo žaidimų. Kviečiame visus lietuvius ir lietuves, jaunus ir vyresnius iki balandžio 25 d. užsiregistruoti. Registruoja (vakarais):
Rimas Laniauskas
216 486-2152
R. Žebrauskas
440 205-8000

JUOKO STRĖLĖS

GERAŠIRDIS KIRPĖJAS

nukirpimą.

– Ne, viršininke, jūs tarnaujate visuomenei!

Kitą rytą kirpėjas prie durų rado dėžę su dvylika saldzių spurgų.

Dar po keletos dienų į kirpyklą užėjo advokatas. Vėl kirpėjas atsisakė užmokesčio, sakdamas:

– Ne, mielas teisininke, jūs tarnaujate tiesai!

Kitą rytą Lizdeikis, atidarys kirpyklos duris, rado jo belaukiančius dvylika apžėlusių advokatų! **K. Balauginas**

Į Lizdeikio kirpyklą retkarčiais užeidavo žmonės, kuriuos jis gerbė už jų profesinę veiklą. Kartą Lizdeikis kirpo plaukus kunigui. Darbą atlikęs, atsisakė užmokesčio:

– Ne, tėveli, jūs tarnaujate Dievui!

Kitą rytą Lizdeikis prie kirpyklos durų rado net 12 šventraščių.

Po keletos dienų į kirpyklą užėjo policininkas. Vėl Lizdeikis neima pinigų už

LIETUVIŲ KLUBUI – 80!

Pirmoji karo pabėgėlių, pasitraukusių iš Lietuvos, banga atvyko į Cleveland OH 1949 metais. Čia jie jau rado nemažą aktyviai veikiančių lietuviškų organizacijų, tarp jų ir Lietuvių Amerikos piliečių klubą, įkurtą prieš 33 metus, Lietuvių salėje Superior Ave. Atvykusieji, įvertindami klubo veiklą, tuoj įsijungė į jo vadovų gretas. Vienas iš pirmųjų – Simonas Laniauskas 1951 metais išrenkamas klubo patikėtiniu –

direktoriumi. Sekančiais metais išrinktas Kazys Gaizutis, o 1953 metais – Stasys Mačys, išbuvus tose pareigose daugiau kaip 20 metų.

Kai kurie atvykusieji dirbo baro patarnautojais. Tai: Feliksas Eidimtas, Vincas Švarcas, Zenonas Dučmanas ir kt. 1955 metais Z. Dučmanas išrenkamas klubo patikėtiniu – direktoriumi, o 1962 metais klubo pirmininku. Šiose pareigose jis išbuvo visoje Amerikos lietuvių pilie-

čių klubo veiklos istorijoje ilgiausiai. Net ir šiandien Zenonas Dučmanas tebėra klubo garbės patikėtiniu – direktoriumi.

Lietuvių Amerikos piliečių klubo veikloje pasižymėjo Jurgis Malskis, Jonas Virbalis, Juozas Stempuzis, Algis Širvaitis, Romas Bublys, Vytautas Jokubaitis ir daug kitų.

Šiuo metu Lietuvių Amerikos piliečių klubui vadovauja Albertas Penkauskas.

Amerikos lietuvių piliečių klubo baro tarnautojai 1954 m. (iš kairės): senosios kartos atstovas - "Pete" (Petrus Rušinskas), neseniai atvykę - Viktoras Petruškevičius, Vincas Švarcas, Juozas Juozas Kizevičius ir Zenonas Dučmanas bei senosios kartos atstovas Alekas Banys.

L. Briedžio nuotr.

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

1984 - 1999

15

YEARS OF EXCELLENCE

SAVI PAS SAVUS!

XXXXXXXXXXXX

KVIEČIAME

VISUS

I

TAUPĄ!

TELEFONAS 216.481.6677 <> E-MAIL TAUPA@AOL.COM

767 EAST 185th STREET CLEVELAND OHIO 44119

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. - 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. - 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. - 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. - 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita, federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000